

ВИСОКА МЕДИЦИНСКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
„МИЛУТИН МИЛАНКОВИЋ“

КЊИГА ПРЕДМЕТА ЗА ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ
СТРУКОВНА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА-ТЕХНИЧАР

САДРЖАЈ:

ПРВА ГОДИНА

Анатомија	3
Физиологија	4
Здравствена нега 1	5
Социјална медицина	6
Примењена медицинска етика	7
Енглески језик	8
Основи андрагогије у здравству	9
Методe и технике комуникације у здравству	10
Патологија	11
Здравствена нега 2	12
Клиничка фармакологија	13
Интерна медицина	14
Здравствена нега у интерној медицини	15
Јавно здравље	16
Биолошке основе понашања	17
Клиничка летња стручна пракса 1	18

ДРУГА ГОДИНА

Гинекологија и акушерство	19
Здравствена нега у гинекологији и акушерству	20
Хирургија са ортопедијом	21
Здравствена нега у хирургији и ортопедији	22
Психијатрија	23
Здравствена нега у психијатрији	24
Менаџмент у здравству	25
Здравствена психологија	26
Инфективне болести са специјалном епидемиологијом	27
Здравствена нега у инфектологији	28
Неурологија	29
Здравствена нега у неурологији	30
Медицинска рехабилитација	31
Здравствена нега у рехабилитацији	32
Здравствено васпитање	33
Здравствено законодавство	34
Клиничка летња стручна пракса 2	35

ТРЕЋА ГОДИНА

Психологија личности са менталном хигијеном	36
Методика и организација здравствене неге	37
Педијатрија	38
Здравствена нега у педијатрији	39
Здравствена нега у примарној здравственој заштити	40
Палијативно збрињавање	41
Здравствена нега детета у интензивној нези	42
Здравствена нега у геријатрији	43
Методологија истраживања у сестринству	44
Здравствена нега онколошких болесника	45
Психологија бола	46
Информатика са статистиком у здравству	47
Клиничка летња стручна пракса 3	48
Завршни рад	49

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: АНАТОМИЈА			
Наставник: Арса Ј. Минић			
Сарадник: Вукан Т. Бабић			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Циљ предмета је да се студенти упознају са основама нормалне грађе и облика људског тела, топографским регионима и њиховим клиничким значајем, као и да овладају анатомском терминологијом.			
Исход предмета: Проучавањем топографске и системске анатомије студенти стичу знања о скелетотопским и синтопским односима органа сагледавајући људско тело као целину, састављену од појединих, међусобно повезаних система. Усвајањем анатомске терминологије студенти ће бити оспособљени за даље праћење стручних предмета чију основу представља ова базична морфолошка наука.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
Основни анатомски термини, предели и делови тела; Увод у остеологију, миологију, артрологију, неурологију и ангиологију; Рука (кости, зглобови, мишићи, судовно-живчани елементи); Нога (кости, зглобови, мишићи, судовно-живчани елементи); Грудни кош (кости, зглобови, мишићи, судовно-живчани елементи, срце, срчана кеса, душник, душнице, плућа и плућна марамица; средогруђе: подела и садржај); Трбух (зидови, перитонеум, желудац, танко и дебело црево, јетра, жучни путеви, гуштерача, слезина, бубрег, мокраћни путеви, надбубрежна жлезда, велики крвни судови и живци трбушне дупље); Карлица (коштани систем, зглобови, мишићи, мокраћна бешика, ректум, анални канал, мушки и женски полни органи); Глава и врат (кости, зглобови, мишићи, судовно-живчани елементи, лимфатици, топографски простори главе и врата, органи главе и врата); Чула и морфологија ЦНС-а.			
<u>Практична настава</u>			
Обрада претходно поменутих поглавља са акцентом на топографским регијама од клиничког значаја.			
Литература:			
Основна:			
1. Чукурановић, Р., Павловић, С., Стефановић, Н., Антић, С., Васовић, Љ., Арсић, С. (2008). Анатомија човека - за студенте струковних студија. Ниш.			
2. Миловановић, Н. (2006). Анатомија човека. Висока медицинска школа: Ћуприја.			
Допунска:			
3. Витошевић, З., Бабић, З., Филиповић, Т., Ђукић – Маџут, Н. (2008). Практикум – Анатомија човека, Косовска Митровица.			
4. Бошковић, М. (2005). Анатомија човека. Медицинска књига Београд-Загреб: Београд.			
Број часова активне наставе: 60 (3+1)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе			
Интерактивна теоријска настава и вежбе, консултације и колоквијуми. Коришћење скелета, мулажа, анатомских атласа и видео презентација које приказују људско тело.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 0 - 50	Завршни испит	Поена 0 - 50
активност у току предавања	15	писмени испит	50
вежбе	15		
колоквијум-и	20		

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ФИЗИОЛОГИЈА			
Наставник: Нина Б. Ђукановић Сарадник: Ива М. Бубало			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Циљ предмета је разумевање нормалног функционисања људског организма и механизма биолошке регулације, како би се објаснили и схватили процеси који доводе до настанка болести.			
Исход предмета: Знање стечено на предмету Физиологија оспособљава студента да: <ul style="list-style-type: none"> - разуме начин одвијања физиолошких процеса у организму, - повезује функције више различитих система, - схвати механизме настајања различитих патолошких процеса. 			
Садржај предмета <u>Теоријска настава:</u> Увод у физиологију. Хомеостаза. Ђелијска физиологија. Телесне течности. Типови транспорта. Физиологија екситабилних ткива. Физиологија крви. Физиологија кардиоваскуларног система. Физиологија респираторног система и плућне циркулације. Физиологија уринарног система. Ацидо-базна равнотежа. Физиологија дигестивног система. Енергетски метаболизам. Физиологија ендокриног система. Репродуктивна физиологија. Општи принципи неурофизиологије. Сензорни ситем. Чула. Моторни систем. Лимбичке функције и церебрални кортекс. <u>Практична настава:</u> Акциони потенцијал. Мишићна контракција. Одређивање броја еритроцита, одређивање хематокрита и концентрације хемоглобина у крви. Релативна и апсолутна леукоцитарна формула. Одређивање крвне групе ОАБ система. Аускултација срчаних тонова. Анализа ЕКГ-а. Мерење артеријског крвног притиска. Спирометрија. Клинички важни клиренси. Ацидо-базна равнотежа. Одређивање базалног метаболизма. Испитивање рефлекса. Презентација семинарских радова.			
Литература 1. Мујовић, В. (2012). Медицинска физиологија. Београд: Фондација Солидарност Србије. Допунска: 2. Митровић Д. и сарадници (2009). Основи физиологије човека. 5. издање. Београд: Д. Митровић.			
Број часова активне наставе: 60 (3+1)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе: Интерактивна теоријска и практична настава уз коришћење видео презентација, семинари, колоквијуми, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 0 - 40	Завршни испит	Поена 0 - 60
активност у току предавања	5	тест	30
вежбе	5	усмени испит	30
колоквијум-и	20		
семинарски рад	10		

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар		
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен		
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА 1		
Наставник: Лидија Д.Миленовић, Нина Б. Ђукановић		
Сарадник: Ива М.Бубало, Биљана М.Јаковљевић, Вукан Т. Бабић, Верица Р. Миловановић		
Статус предмета: Обавезан		
Број ЕСПБ: 6		
Услов: Уписан први семестар		
Циљ предмета: Професионално васпитање медицинских сестара, односно техничара на високом нивоу - Усвајање интелектуалних, етичких и радних вредности здравствене неге и сестринства - Стицање знања и вештина о месту и улози здравствене неге у систему наука, њеној повезаности са биомедицинским и другим наукама - Стицање знања о месту и улози здравствене неге у свеобухватној здравственој заштити - Стицање знања и вештина у основним и општим поступцима у здравственој нези, дијагностици и лечењу		
Исход предмета: Студент ће бити оспособљен: објаснити природу сестринства, особине и начела здравствене неге као и основне теорије здравствене неге; описати историјски развој сестринства, и навести најзначајније особе из сестринске историје; објаснити принципе, методе рада у здравственој нези; објаснити сестринске функције и компетенције, објаснити документацију у здравственој нези; самостално и/или у тимском раду обављати здравствену негу у превенцији, дијагностици, лечењу и рехабилитацији болесника; обављати професионални рад (здравствену негу) у кућним условима, у здравственим установама (дом здравља, болница, диспанзери и др.), у другим установама (дечији вртићи, школе, геронтолошки центри, спротски центри и др.); обављати промоцију здравља намењеној општој популацији; описати пријем, смештај и отпуст пацијента; измерити виталне знаке, уочити одступања од нормалних вредности; применити ентералну и парентералну терапију; применити опште поступке спречавања инфекција (дезинфекција, стерилизација); спроводити узимање узорака телесних излучевина за дијагностичке анализе; применити поступке спречавања компликација инактивитета; пратити научну стручну литературу.		
Садржај предмета Теоријска настава Појам здравствене неге и сестринства, дефиниције, дисциплине здравствене неге, историјски развој здравствене неге у свету и у нашој земљи, принципи у здравственој нези, методе рада у здравственој нези, методе организовања, методе у пракси здравствене неге, сестринске функције и компетенције, самосталне и међузависне сестринске интервенције, здравствена нега у примарној здравственој заштити, породична медицина, здравствена нега у клиничко-болничкој здравственој заштити, пријем болесника, прогресивна нега, отпуст, стратешки приступи у нези болесника, палијативна нега, нега и поступак са умирућим болесником, стандарди, критеријуми и нормативи у здравственој нези и њихов значај, здравствено понашање, здравствено васпитање, учење и поучавање, образовање и стручно усавршавање кадрова за здравствену негу, заштита медицинских сестара на раду, стресогене ситуације и професионално сагоревање. Практична настава. Упознавање са структуром и организацијом рада здравствених установа, болесничка јединица, кућни ред, визита, посета, пријем и смештај болесника у болесничку постелу, положај болесника у постели, промена положаја, трансфери, путеви уношења хране, вештачка исхрана, превенција интрахоспиталних инфекција, асепса, антисепса, дезинфекција, стерилизација, документовање сестринских интервенција, сестринске интервенције које се односе на негу, дијагностику и терапију (припрему болесника и апликацију медикаментозне терапије и др.), праћење и регистровање виталних функција, специфичности неге болесника са нарушеном функционалном способношћу, учешће болесника и чланова породице у нези, медицинска сестра едукатор, програм едукације за здрав начин живљења, лична заштита особља за негу.		
Литература: - Здравствена нега 1, Кулић Љ., ВМШ струковних студија М.Миланковић, Београд 2011. Допунска: - Здравствена нега и савремено сестринство, Тијанић М., Ђурановић Д., Рудић Р., Миловић Љ., Београд 2004;		
Број часова наставе: 105 (3+4)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 60
Остали часови: 60		
Методe извођења наставе Теоријска настава: наставничко излагање, Power point презентација, повезивање теорије са примерима из праксе, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова, и колоквијум. Наставник овим активностима прати и степен усвајања знања студената и прикупља повратне информације ради унапређивања образовног процеса. Практична настава: реализује се у базама, односно у одговарајућим здравственим установама. Вежбе укључују рад у малој групи, у пару и индивидуални рад уз примену демонстрације, дискусије и увежбавања.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит
Активност у току предавања	10	Практични испит
Практична настава	20	Усмени испит
Семинарски рад	10	
		поена
		20
		40

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА			
Наставник: Гордана С. Арсић Комљеновић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 3			
Циљ предмета: Усавршавање струковне сестре у области социјалне медицине. Усавршавање примене принципа и одговарајуће методологије у социјалној медицини. Овладавање сестринским процедурама које се односе на социјалну медицину. Усавршавање вештина неопходних за квалитетан здравствено-васпитни и едукативни рад у сестринству. Оспособљавање сестре за једноставна истраживања у области сестринства, а у домену социјалне медицине.			
Исход предмета: Студент је оспособљен да прати проблематику у области социјалне медицине и правовремено предлаже одговарајуће програме. Студент је такође оспособљен да, заједно са осталим члановима тима, спроводи методе здравственог васпитања и едукације. Студент је оспособљен и да врши једноставна истраживања у области социјалне медицине.			
Садржај предмета: <u>Теоријска настава</u> Предмет, садржај и метод рада у социјалној медицини. Методологија истраживања у социјалној медицини. Теоријски концепт здравља. Промоција здравља. Васпитање за здравље. Систем здравствене заштите. Здравствено стање становништва. Превенција обољења. Социјално медицинска обољења. Индикатори здравственог стања. Фактори ризика по здравље. Хронична незаразна обољења. Здравствена политика. Оцена здравственог стања. Планирање и програмирање здравствене заштите. Евалуација здравствених програма. <u>Практична настава.</u> Рад у малим групама, демонстрације и увежбавање процедура у социјалној медицини.			
Литература: Основна: 1. Анђелски, Х., Арсић Комљеновић, Г. (2015). Социјална медицина са здравственом статистиком и биоинформатиком. Београд: Висока медицинска школа струковних студија Милутин Миланковић. Допунска: 2. Јањић, М. и сарадници (2016). Социјална медицина и медицинска екологија. Београд: Висока медицинска школа струковних студија Милутин Миланковић.			
Број часова активне наставе: 45 (3+0)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 0	
Методе извођења наставе: Наставничко излагање, Power point презентације, повезивање теорије са примерима из праксе, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова, доласка на консултације и колоквијум.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
семинарски рад	20	усмени испит	30

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар

Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен

Назив предмета: ПРИМЕЊЕНА МЕДИЦИНСКА ЕТИКА

Наставник: Тања Љ. Иланковић

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 2 ЕСПБ

Услов: Нема услова.

Циљ предмета

Циљ изучавања наставног програма из предмета Медицинска етика је оспособљавање студената за препознавање етичких дилема у здравству, начина за њихово превенирање и решавање уз познавање етичких теорија и кодекса професионалне етике.

Исход предмета

Студенти ће бити упознати са психичким аспектима међуљудских односа у друштву и развиће способност адекватног препознавања моралних проблема, усвојити заклетве и кодексе медицинске етике, као писана упутства за морално понашање у пракси. Студент ће бити у стању да реши многобројне етичке проблеме до којих може доћи у раду у здравственој установи и са пацијентима уопште.

Садржај предмета

Теоријска настава

Општи појмови о етици, етика као филозофска дисциплина, психолошки приступ моралу, историјат етичког учења и теорија о моралу, заклетве и модерни кодекси, мере превенције кршења кодекса, различита етичка питања у здравству (аутономија, поверљивост, компетенција, информисана сагласност, поштовање права пацијента, заштита достојанства, биоетичка питања, искоришћавање пацијената, професионални односи са пацијентима и колегама, организациона етика, брига о себи, итд.), разлози са неетичко понашање и пут доношења етичких одлука.

Литература:

Миловановић, Д. (1979). Медицинска етика. Зајечар: РО за графичко-издавачку делатност.

Etički kodeks komore medicinskih sestara i zdravstvenih tehničara Srbije, Sl. glasnik RS, br. 67/2007

Kodeks etike međunarodnog veća medicinskih sestara ICN 2005.

Допунска:

Поповић, Б. (1973). Увод у психологију морала. Београд: Научна књига.

Број часова активне наставе:

45 (3+0)

Теоријска настава: 45

Практична настава: 0

Методe извођења наставе

Предавања, видео презентације експеримената, разматрање примера етичких дилема у области здравства, групна дискусија, дебата, консултације, есеји.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе

Поена 0-40

Завршни испит

Поена 0-60

предавања

35

писмени испит

60

есеј

5

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			
Наставник: Јелена П. Секулић			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 3			
Циљ предмета: Оспособљавање студената за интерперсоналну комуникацију са страним пацијентима, овладавање стручном терминологијом на енглеском језику у области медицине, као и развијање компетентности студената за употребу стручне литературе на енглеском језику, уз унапређење све четири језичке вештине.			
Исход предмета: Студент ће бити у стању да: -Разуме садржај прилагођених стручних текстова после неколико слушања -Употребљава сложене изразе и реченице како би представио свакодневне активности, догађаје, себи блиске личности, ситуације -Попуњава разне врсте формулара где се траже лични подаци -Пише стручне извештаје и осталу медицинску документацију на енглеском језику -Састави текст о одговарајућој теми -Користи садржаје медијске продукције намењене учењу страног језика			
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Обнављање граматичких категорија енглеског језика, повезивање са функцијама. Граматичке категорије. Глаголи – глаголска времена, садашња, прошла и будућа, инфинитив, партицип и герунд. Именице. Заменице. Придеви. Прилози. Управни и неуправни говор. Кондиционал. Пасивне реченице. Функције на енглеском језику. <u>Практична настава.</u> Читање и превод стручних текстова. Читање и дискутовање дијалога. Симулација дијалога – ситуација у медицинском контексту. Граматичке вежбе – глаголска времена, сложене граматичке конструкције, пасив, кондиционал, управни и неуправни говор. Попуњавање медицинских формулара. Давање упутстава, описивање, молбе, захтеви, изражавање личног става, упоређивање, препоруке, дискутовање. Лексички фонд стручног језика.			
<u>Литература:</u> Основна: 1. Чикара, Т. (2011). Expressing Medicine. Београд: Висока медицинска школа струковних студија Милутин Миланковић. Допунска: 2. Драговић, Р. (2005). Енглески за здравствене раднике. Београд: Научна КМД.			
Број часова активне наставе: 75 (2+3)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45	
Методe извођења наставе Теоријска настава – наставничко излагање, РРТ презентације, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова или презентација, консултације у току семестра, колоквијум као вид праћења усвајања знања. Практична настава – вежбе у групама, пролазак кроз искуство и опажање интеракција у стварним или замишљеним ситуацијама, играње улога, студије случаја, превођење стручне литературе са енглеског на српски и обрнуто, дискусије о ставовима и искуствима, интерактивно праћење видео серије „ER“ са енглеским преводом. Студенти ће обрађивати чланке из савремених британских и америчких медицинских часописа, пратиће најновија достигнућа у медицини и користити интернет као додатни извор информација. У оквиру практичних вежби комуникације студенти ће увежбавати попуњавање медицинске документације на енглеском језику.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 0 - 50	Завршни испит	Поена 0 - 50
активност у току предавања	10	писмени испит	0 - 50
вежбе	10		
колоквијум-и	20		
семинарски рад	10		

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ОСНОВИ АНДРАГОГИЈЕ У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: Јасмина Р. Радојловић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета: Упознавање студената са предметом андрагогије и теоријским основама образовања одраслих, усвајања знања и искуственог учења.			
Исход предмета: Студент је оспособљен да стечена знања, вештине и технике примени и укључи у процес неге пацијената и да прати ефекат процеса неге са здравствено- андрагошког аспекта.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
Појам андрагогије у области здравства. Андрагогија слободног времена. Појам слободног времена код здравствених радника. Основи социјалне психологије у области здравства. Појам група и интеракцијских односа у здравству. Социјална патологија. Перманентна едукација здравствених радника и стално усавршавање. Породична андрагогија. Онлајн образовање здравствених радника. Андрагогија, комуникација и медији. Масовни медији и улога здравствених радника.			
<u>Практична настава.</u>			
Рад у групи и дебате о едукацији, слободном времену, формирању и мењању ставова, грешкама у социјалној перцепцији, масовним медијима и сл.			
Литература:			
1. Медић, С. (1993). Образовање и социјализација одраслих. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.			
2. Рот, Н. (2010) Основи социјалне психологије. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методе извођења наставе			
Теоријска настава - усмено излагање наставника , ППТ презентације, дискусија			
Практична настава - приказ случајева из праксе, демонстрација вештина, семинарски радови, дебате.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 0-40	Завршни испит	Поена 0-60
активност у току предавања	15	усмени испит	60
вежбе	15		
семинарски рад	10		

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар				
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен				
Назив предмета: METODE И ТЕХНИКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ У ЗДРАВСТВУ				
Наставници: Лелица М. Тодоровић				
Сарадник: Милош З. Тошић, Владимир З. Јестровић				
Статус предмета: изборни				
Број ЕСПБ: 4				
Услов: нема				
Циљ предмета Усвајање знања из комуникологије, неопходних за разумевање значаја комуникације на релацији сестра/техничар – пацијент, у процесу лечења и излечења болесника, као и за ефективно и ефикасно функционисање медицинских тимова. Усавршавање социјалних и комуникацијских вештина струковне медицинске сестре/техничара специјалисте и усавршавање вештина неопходних за квалитетан здравствено-васпитни и едукативни рад у сестринству. Разумевање процеса интерперсоналне комуникације у настајању конфликта. Разумевање односа између комуникације и стреса.				
Исход предмета Стицање следећих знања и вештина: Увид у властите начине комуницирања; Анализа стила комуницирања других особа у различитим ситуацијама; Квалитетно прикупљање информација ради постављања сестринских дијагноза; Квалитетно праћење стања пацијента и уочавање промена ради правовремене и адекватне интервенције; Терапијски утицај на пацијента; Квалитетна едукација пацијената за управљање болешћу; Квалитетно комуницирање унутар медицинског тима; Смањење конфликтних ситуација и нераздевања на релацији пацијент - сестра/техничар и унутар медицинског тима; Квалитетно руковођење медицинским тимом; Минимизирање стреса и синдрома „изгарања“ сестре/техничара.				
Садржај предмета Теоријска настава Основне информације о комуникацији, дијагностичка комуникација, терапијска комуникација, комуникација у циљу едукације, превентивни утицај успешне комуникације, значај комуникације у изградњи поверења, предуслови и начела успешне комуникације, екологија у комуникацији, вербална и невербална комуникација, функционисање ума – филтери, типови личности, родне разлике, универзалне људске емоције, емпатија, асертивност, активно слушање, технике постављања питања, развијање чулне изоштрениости, комуникација са особама у стресу, особама у кризи, когнитивно ограниченим особама, особама са емоционалним тешкоћама, агресивним особама, особама које трпе бол, умирућим болесницима, комуникација са породицом болесника, болесник оријентисани приступ, психолошка припрема за инвазивне и оперативне захвате. Практична настава: Вежбе прате све теоријске садржаје, колоквијуми, семинарски радови.				
Литература Основна: 1. Л Тодоровић, НЛП Чаробна градионица живота, Лео комерц, Београд, 2014. 2. Л Тодоровић, НЛП Чаробна градионица здравља, Лео Комерц, Београд, 2013. Допунска: 1. Б Зигел, Лјубав, медицина и чуда, Плави јахач, Београд, 2009. 2. Л Тодоровић, Чаробна огледала, Лео Комерц, Београд, 2015.				
Број часова активне наставе 45 (2+1)				Остали часови
Предавања: 30	Вежбе: 15	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: Интерактивна теоријска настава уз видео-аудио презентацију. Вежбе у групама, пролазак кроз искуство и опажање интеракција у стварним или замишљеним ситуацијама, играње улога, студије случаја, дискусије о ставовима, искуствима и решењима, самопроцене, упитници.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	завршни испит (писмени или усмени испит)		40
вежбе	20			
семинарски рад	10			
колоквијум	10			
Презентација примера из праксе	10			

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ПАТОЛОГИЈА			
Наставник: Арса Ј. Минић Сарадник: Вукан Т. Бабић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Циљ предмета: Упознавање студената са морфолошким променама у људском организму насталих под дејством различитих штетних агенаса, а који су сврстани у поглавље опште патологије и специјалне-органске-системске патологије.			
Исход предмета: Реализовати такав ниво знања код студената из предмета патологија који ће им омогућити базичан стручни приступ праћења наставе из свих клиничких предмета. Студент ће бити у стању да повеже узроке, механизме развоја, главне клиничке особине, микроскопске промене и биолошко понашање болести.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u> Подразумева предавања из опште патологије са посебним акцентом на подручја запаљења, регенерације, трансплатације и онкологије. Други део теоријске наставе подразумева предавања из најзначајнијих медицинских феномена везаних за органске системе у нашем организму, посебно за кардиологију, пулмологију, гастроентерологију, хепатологију, нефрологију, гениталну патологију, остеопатологију и патологију централног нервног система.			
<u>Практична настава</u> Обрада претходно наведених области уз коришћење видео презентација.			
Литература:			
1. Татић, В. (1999). Патологија. Београд: Елит Медика. Допунска:			
2. Минић, А. (2011). Патологија, уџбеник за студенте високих школа и факултета, Београд: Аутор.			
Број часова активне наставе: 60 (3+1)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 15	
Методе извођења наставе: Аудиовизуелни метод преношења знања, вежбе, консултације, колоквијум, семинарски радови.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 0-40	Завршни испит	Поена 0-60
активност у току предавања	10	писмени испит	60
вежбе	10		
колоквијум-и	10		
семинарски рад	10		

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА 2			
Наставник: Војислав Д. Лекић, Лидија Д.Миленовић			
Сарадник: Ива М.Бубало, Милијана Т. Петровић			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема			
Циљ предмета:			
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О САВРЕМЕНИМ СТРЕМЉЕЊИМА У ЗДРАВСТВЕНОЈ НЕЗИ; ОСПОСОБЉАВАЊЕ СТУДЕНАТА ЗА ПРИМЕНУ ПРОЦЕСА ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ; ТИМСКИ РАД У ЗДРАВСТВЕНОЈ НЕЗИ; ФУНКЦИОНИСАЊЕ ТИМА ЗА НЕГУ И ЗДРАВСТВЕНОГ ТИМА И КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЧЛАНОВА ТИМА. ЦИЉ ЈЕ ОМОГУЋИТИ СТУДЕНТИМА ДА УПОЗНАЈУ, НАУЧЕ И УСВОЈЕ ГОРЕ НАВЕДЕНО.			
Исход предмета: Студент ће бити оспособљен: објаснити фазе процеса здравствене неге; објаснити холистички приступ у здравственој нези; описати сестринске интервенције везане за задовољавање основних људских потреба; спроводити сестринску анамнезу; проценити стање болесника (витални знаци, опште стање болесника, телесне излучевине, способност задовољавања основних људских потреба) и утврдити потребе за здравственом негом; формулисати сестринске дијагнозе и колаборативне проблеме; применити стечена теоријска и практична знања и вештине у свим видовима опште неге болесника које укључују мере унапређења здравља, спречавања болести и збрињавања; обављати евалуацију здравствене неге; документовати сестринске активности.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u> Појам Процеса здравствене неге. Историјски развој Процеса здравствене неге. Процес здравствене неге као начин мишљења и научна заснованост. Карактеристике Процеса здравствене неге. Предности Процеса здравствене неге. Структура Процеса здравствене неге. Утврђивање потреба за негом. Дијагнозе и колаборативни проблеми у здравственој нези. Планирање здравствене неге. Спровођење здравствене неге. Евалуација здравствене неге. Документација здравствене неге. Унапређење теорије и праксе здравствене неге. Тим за здравствену негу.			
<u>Практична настава</u> Практична настава садржајно прати теоријску. Упознавање студената са наставном базом. Упознавање студената са програмом, начином обављања вежби и обавезама за време наставе. Упознавање са студентском документацијом. Упознавање студената са организационом структуром наставне базе, болесничком јединицом и организацијом рада на болничком одељењу. Анализа класичног неговања и неговања по ПЗН. Предности методе Процес здравствене неге. Успостављање контакта са болесником, методе вербалне и невербалне комуникације. Примена модела неге и метода узимања података од корисника здравствене заштите. Сестринска анамнеза. Утврђивање потреба за негом. Утврђивање потреба за негом и документовање података за конкретног болесника. Формулисање дијагнозе и колаборативних проблема у здравственој нези. Циљеви, планирање здравствене неге и документовање плана неге. Спровођење здравствене неге кроз примену процеса здравствене неге са конкретним болесником. Мотивација болесника и његове породице за партиципацију у нези. Евалуација здравствене неге код конкретног болесника. Документација здравствене неге по ПЗН. Процене здравственог понашања болесника и спровођење здравствено васпитних интервенција. Функционисање тима за здравствену негу и здравственог тима Појам здравствене неге и сестринства, дефиниције, дисциплине; историјски развој; принципи у здравственој нези; методе рада, методе организовања, методе у пракси здравствене неге; сестринске функције и компетенције; здравствена нега у примарној здравственој заштити; Здравствена нега у клиничко-болничкој заштити, пријем болесника, прогресивна нега, отпуст; палијативна нега, нега и поступак са умирућим болесником; нормативи и стандарди у здравственој нези; здравствено понашање, здравствено васпитање, учење и поучавање; образовање и стручно усавршавање кадрова за здравствену негу; заштита медицинских сестара на раду, стресогене ситуације.			
Литература:			
- Здравствена нега 2, Кулић Љ., ВМШ струковних студија М.Миланковић, Београд 2011.			
Допунска:			
- Процес здравствене неге, Рудић Р., Коцев Н., Мунђан Б., Београд 2005;			
- Нега болесника општа и специјална, Јолић М, Вишевац Љ, Ђорђевић Д., Веларта, Београд, 1995;			
Број часова наставе: 75 (2+3)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45	
Остали часови: 90			
Методе извођења наставе			
<u>Теоријска настава</u> укључује више облика рада: наставничко излагање, Power поинт презентација, повезивање теорије са примерима из праксе, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова, доласка на консултације (наставници доступни једном седмично у току семестра) и колоквијум. Наставник овим активностима прати и степен усвајања знања студената и прикупља повратне информације ради унапређења образовног процеса.			
<u>Практична настава</u> садржајно прати и допуњује теоријску наставу. Реализује се у базама, односно у одговарајућим здравственим установама. Вежбе укључују рад у малој групи, рад у пару и индивидуални рад уз примену демонстрације, дискусије и увежбавања. Наставник/сарадник активно учествује у овим активностима, прати степен усвајања знања студената и прикупља повратне информације ради унапређења практичне наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	практични испит	20
практична настава	20	усмени испит	40
семинарски рад	10		

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар		
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен		
Назив предмета: КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА		
Наставник: Јелена К.Кордић Бојиновић		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 4		
Циљ предмета: упознавање студената са пореклом, саставом, физичким и хемијским особинама лекова, са општим принципима фармакодинамике, фармакокинетики и основним принципима испитивања лекова и са главним и нежељеним дејствима лекова. У специјалној клиничкој фармакологији студенти се упознају са употребом лекова у терапији појединих обољења.		
Исход предмета: Оспособљавање студената да усвајањем основних знања о фармакокинетици и фармакодинамици, те индикацијама и контраиндикацијама за примену одређених група лекова, као и главним и нежељеним дејствима лекова, међусобним интеракцијама међу самим лековима, као и интеракцијама са састојцима хране и супстанцијама из спољне средине које различитим путевима доспевају у организам, утицају патолошких стања и болести на дејство лекова, специфичностима фармакотерапије у педијатријској, геријатријској популацији и за време трудноће, знањем о значају величине примењене дозе и правилног режима дозирања, допринесу рационалној фармакотерапији.		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава</i>		
Општа фармакологија: Увод у фармакологију, предмет и задатак фармакологије; Фармакокинетика - транспорт лека кроз телесне мембране, ресорпција лекова, расподела лекова у организму, биотрансформација лекова, излучивање лекова; Дејство лекова на организам (Фармакодинамика) - врсте и карактеристике дејства, Механизам дејства – рецептори, јонски канали. Дозе и дозирање лекова, Однос између дозе и ефекта; Примена лекова код деце, Примена лекова у гравидитету, Примена лекова код старијих особа.		
Специјална фармакологија: Фармакологија аутономног (вегетативног нервног система): Холинергички лекови (са директним и индиректним дејством), Антихолинергички лекови (антимускарински лекови, ганглијски блокатори, релаксанти), Адренергички лекови (катехоламини, адренергички вазоконстриктори, адренергички бронходилататори, адренергички стимуланси ЦНС-а), Адренергички блокатори (адренергички алфа-блокатори, адренергички бета-блокатори). Фармакологија централног нервног система: Неуролептици (антипсихотици), Антидепресиви, Анксиолитици (седативи) и хипнотици, Општи анестетици, Локални анестетици, Лекови у терапији паркинсонизма и других поремећаја покрета, Лекови против бола (опиоиди-наркотички аналгетици, антипиретички аналгетици-ненаркотички аналгетици), Нестероидни антиинфламаторни лекови. Фармакологија кардиоваскуларног система: Лекови у терапији срчане инсуфицијенције (диуретици, кардиотонички гликозиди), Антиаритмијски лекови, Антихипертензивни лекови (диуретици, бета-блокатори, калцијумски антагонисти, АЦЕ-инхибитори, антагонисти рецептора за ангиотензин II), Лекови против ангине пекторис (органични нитрати, бета-блокатори, калцијумски антагонисти), Диуретици. Фармакологија крви и ткива; Фармакологија воде и електролита; Имунофармакологија - имunosупресивни и имуностимулативни лекови; Фармакологија дигестивног тракта - фармакотерапија пептичког улкуса, терапија дијареје, антиеметици, дигестиви, стимуланси и депресори апетита, лаксантни лекови; Фармакологија респираторног тракта - кисеоник, експекторантни лекови, муколитички; Фармакологија витамина - витамин А, витамин Д, витамин Е, витамин Ц, витамини Б-комплекса, општи принципи примене витамина у терапији, антивитамини; Фармакологија хормона - механизам деловања хормона и примена; Антиинфективни лекови; Хемиотерапија малигнух обољења; Антисептици и дезинфицијенси; Клиничка токсикологија - најчешћа класична тровања.		
<i>Практична настава</i>		
Рецепт и начини прописивања лекова (магистрални, официнални и готови лекови); Начини примене лекова; Однос дозе и ефекта - пуни и парцијални агонисти; Антагонизам. Холинергички и антихолинергички лекови, Адренергички и антиадренергички лекови (директно регистровање артеријског крвног притиска мачке). Релаксантни лекови - периферни: недеполаризујући (галамин, неуромишићни препарат, пацов) и деполаризујући (сукцинилхолин, кунић, фасцикулације) и централни (бензодиазепини-диазепам, мишеви, лоша координација покрета; Каталепсија проузрокована антипсихотицима (пацов); Хипнотички ефект бензодиазепина (бели миш); Антиконвулзивно дејство барбитурата (пацов), Стрихнинске конвулзије (бели миш). Дејство лекова на срце: Оглед по Лангендорфу на изолованом срцу кунића (амплитуда спонтаних контракција срца, фреквенција рада срца, коронарни проток, адреналин, ацетилхолин, атропин, дигитоксин). Фармакогенетика; Терагени ефекти талидомида.		
Литература:		
Основна:		
1. Варагић, В. М., Милошевић, М. П. (2008). <i>Фармакологија</i> . Београд: Елит Медика.		
Допунска:		
2. Кажич, Т. (1995). <i>Готови лекови – приручник за фармакотерапију</i> . Београд: Златни пресек.		
Број часова активне наставе: 60 (3+1)	Практична настава: 15	Теоријска настава: 45
Методe извођења наставе: Интерактивна теоријска настава и вежбе са видео материјалима, семинарски рад, консултације.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе	Поена 0 - 40	Завршни испит
активност у току предавања	10	усмени испит
вежбе	10	
семинарски рад	20	
		Поена 0 - 60

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар				
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен				
Назив предмета: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА				
Наставник: Лелица М.Тодоровић				
Статус предмета: Обавезни				
Број ЕСПБ: 4				
Услов: нема				
Циљ предмета Омогућити студентима да упознају и науче: основне манифестације интернистичких болести, основе интернистичке пропедевтике, генетике и хуманих болести, најзначајније болести, срца, крвних судова и лимфатика, респираторног тракта, бубрега и уринарног тракта, гастроинтестиналног тракта, хематопоезног система, ендокриног система, метаболизма и неправилне исхране, мишићно-скелетног система и имунолошког система.				
Исход предмета Стицање темељног основног теоријског знања из горе наведених области Интерне медицине, као основа за даља проучавања и сазнања у току студија и рада; препознавање најзначајнијих интернистичких болести у току клиничких вежби и рада; усвајање интернистичког методолошког приступа болеснику при истраживању и дијагностиковању болести.				
Садржај предмета Основне манифестације интернистичких болести, основе интернистичке пропедевтике, генетике и хуманих болести, најзначајније болести, срца, крвних судова и лимфатика, респираторног тракта, бубрега и уринарног тракта, гастроинтестиналног тракта, хематопоезног система, ендокриног система, метаболизма и неправилне исхране, мишићно-скелетног система и имунолошког система.				
Литература 1. Интерна медицина, Лелица Тодоровић, Висока медицинска школа струковних студија Милутин Миланковић, Београд, 2016. 2. Интерна медицина – савремена дијагностика и лечење, Krupp, M. A., Chatton, M. J., Beograd: Savremena administracija, 1991.				
Број часова активне наставе 45 (3+0)				Остали часови
Предавања: 45	Вежбе: 0	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: Наставничково излагање, ППТ презентације, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова или презентација, консултације у току семестра, колоквијуми, праћење усвајања знања.				
Оцена знања (максималан број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	30	Завршни испит (усмени или писмени испит)		50
колоквијум	20			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ИНТЕРНОЈ МЕДИЦИНИ			
Наставник: Лелица М. Тодоровић			
Сарадник: Бојан Марковић			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
<p>Циљ предмета - Омогућити студентима да упознају, науче и усвоје: Основе интернистичких болести и њихових клиничких манифестација; Опште и специфичне компетенције медицинских сестара у здравственој нези интернистичких болесника; Здравствену негу болесника са болестима: срца, крвних судова и лимфатика; респираторног тракта, гастроинтестиналног тракта, бубрега и уринарног тракта, хематопоезног система, ендокриног система, метаболизма и неправилне исхране, имунолошког система и мишићно-скелетног система.</p>			
<p>Исход предмета - студент је оспособљен да опише и објасни теорију здравствене неге код интернистичких болесника и примени процес здравствене неге; да планира здравствену негу код интернистичких болесника, организује, координира и спроводи планирану здравствену негу примењујући вештине сестринске праксе према стандардима. Да документује, кроз сестринску документацију, здравствену негу и да делује унутар здравственог тима са развијеним професионалним односом и одговорношћу као и да спроводи здравствено васпитни рад.</p>			
<p>Садржај предмета - Основе здравствене неге интернистичких болесника. Здравствена нега оболелих од болести: срца, крвних судова и лимфатика, респираторног тракта, гастроинтестиналног тракта, бубрега и уринарног тракта, хематопоезног система, ендокриног система, метаболизма и неправилне исхране, имунолошког система и мишићно-скелетног система. Практична настава садржајно прати теоријску.</p>			
<p>Литература Вошковић, S. (2014). <i>Zdravstvena nega u internoj medicini</i>. Beograd: Visoka zdravstvena škola strukovnih studija. Сестринске процедуре, V L Buchfa, C M Fries, ДАТАСТАТУС, Београд, 2010.</p>			
Број часова активне наставе 75 (2+3)			Остали часови 60
Предавања: 30	Вежбе: 45	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
<p>Методе извођења наставе: Теоријска настава: наставниково излагање, ППТ презентације, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова или презентација, консултације у току семестра, колоквијуми, праћење усвајања знања. Практична настава: вежбе на клиничким одељењима, клиничка пракса.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	практични испит	20
вежбе	20	Усмени или писмени испит	40
процес здравствене неге – један интернистички пацијент	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЈАВНО ЗДРАВЉЕ			
Наставник: Гордана С. Арсић-Комљеновић, Нинослава Р. Драгутиновић Сарадници: Стефан Д. Микић, Милијана Т. Петровић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета: Унапређење основних знања и вештина из области јавног здравља на основном нивоу. Овладавање општим принципима јавног здравља у решавању јавно-здравственим проблема. Унапређење професионалног понашања, индивидуалног и тимског рада.			
Исход предмета да је студент савладао опште принципе јавног здравља, да је овладао методама истраживања у јавном здрављу; да је оспособљен да стечена знања и вештине из области јавног здравља примени у пракси.			
Садржај предмета да се студент упозна са концептом старог јавног здравља и приступ новом јавном здрављу. Да се студент упозна са функцијама и јавног здравља и системом јавног здравља да се упозна и стекне увид у законске основе јавног здравља., у етику јавног здравља. Да успостави разлику између медицине и јавног здравља. Теоријска настава Историјски развој јавног здравља. Концепт старог јавног здравља и приступ новом јавном здрављу. Функције јавног здравља Систем јавног здравља Детерминанте јавног здравља. Истраживања у јавном здрављу. Увод у законске основе јавног здравља. Увод у етику јавног здравља. Разлике између медицине и јавног здравља Јавно - здравствени програми. Промоција здравља Јавно - здравствени проблеми. Организација служби јавног здравља Практична настава Промоција здравља, Јавно - здравствени проблеми, Организација служби јавног здравља.			
Литература : Основна: Христо Анђелски, Гордана Арсић Комљеновић: Социјална медицина са здравственом статистиком и биоинформатиком. Висока медицинска школа струковних студија „Милутин Миланковић“, Београд, 2015. <i>Izazovi novog javnog zdravlja.</i> (2006). Beograd: Gradski zavod za javno zdravlje.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)	Теоријска настава: 30		Практична настава: 15
Методе извођења наставе Предавања, консултације, семинарски радови			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	50
вежбе	20		
семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: БИОЛОШКЕ ОСНОВЕ ПОНАШАЊА			
Наставник: Никола М. Петровић, Нина Б. Ђукановић			
Сарадник : Санда З. Станковић, Бејан Р. Шаћири			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема услова.			
Циљ предмета Упознавање са биолошким основама понашања човека, односно разумевање органске основе психичких процеса и понашања, односа између грађе и функције делова нервног и ендокриног система с једне и доживљавања и понашања људи с друге стране.			
Исход предмета Студенти ће након одслушаних предавања и положеног испита бити у стању да разумеју биолошке основе понашања људи и утицај нервног и ендокриног система на емоције, моторику, опажање, памћење, спавање, психичке поремећаје и др. Такође, студенти ће бити у стању да примене технике брзе процене менталног статуса и да користе различите технике из бихејвиоралне терапије у раду са пацијентима.			
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Неуроанатомске и неурофизиолошке основе понашања, неуротрансмитери, латерализација мозга, утицај повреда на мозак, биолошке основе емоција, моторичког понашања, опажања, памћења, свести и спавања, комуникације, психичких поремећаја, бихејвиорална генетика, биофидбек, бихејвиорална терапија. <u>Практична настава.</u> Прикази случајева из праксе, видео презентације и филмови, технике брзе процене менталног статуса, коришћење техника из бихејвиоралне терапије у пракси са пацијентима.			
Литература: Основна: Пинел, Ј.П.Ј. (2002) Биолошка психологија. Јастребарско: Наклада Слап. Допунска: Десимировић, В. (1997) Медицинска психологија са основама психопатологије. Београд: Наука. Ribarić, I. (2007). Ljudski um, svest i mozak. Beograd: Elit Medica. Туцић, Н., Матић, Г. (2002) О генима и људима. Београд: Центар за примењену психологију.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, савладавање технике брзе процене менталног статуса, видео презентације и гледање филмова о биолошки условљеним психичким проблемима и болестима (нпр. Алцхајмерова болест), консултације, есеји.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
предавања	20	Писмени испит	60
вежбе	15		
есеј	5		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар	
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен	
Назив предмета: КЛИНИЧКА ЛЕТЊА СТРУЧНА ПРАКСА 1	
Наставници и сарадници задужени за организацију стручне праксе Александар Ј. Давидовић, Војислав Д. Лекић, Јелица Ј. Давидовић, Милијана Т. Петровић	
Број ЕСПБ: 5	
Услов: Одслушани предмети прве године	
Циљ Циљ стручне праксе је усвајање и самостално извођење сестринских вештина. Струковна медицинска сестра ће у оквиру стручне праксе овладати вештинама јединствене сестринске праксе, радити на пословима примене терапије у хирушким и интернистичким дисциплинама, примене процеса здравствене неге, вођењу сестринске документације. Учествоваће у раду здравственог тима на разним нивоима здравствене заштите.	
Очекивани исходи Струковна медицинска сестра ће након обављене стручне праксе имати усвојена знања и вештине да ради по начелима јединствене сестринске праксе, да примењује процес здравствене неге и води сестринску документацију. Улога у здравственом тиму на разним нивоима здравствене заштите биће праћење здравственог стања болесника и животно угрожених особа, моћи ће да процени потребе за едукацијом, примени начела и технике подучавања појединаца, породице и заједнице.	
Садржај стручне праксе	
Здравствена нега 2	100
Здравствена нега у интерној медицини	155
Број часова, ако је специфицирано	255
Методe извођења Методe извођења су проблемска настава, дискусија, демонстрација. Увежбавање вештина кроз практичан рад у непосредном контакту с болесником под надзором, кроз рад у групи, рад у пару и самосталан рад.	
Оцена: Студент добија у школи упут за обављање клиничке праксе, са којим се јавља у одговарајућу здравствену установу где ће је обавити. По завршетку стручне праксе студент предаје наставнику задуженом за реализацију стручне праксе дневник стручне праксе са описом активности које је обављао током трајања стручне праксе, односно потврду да је пракса обављена. Наставник својим потписом у индексу верификује да је студент успешно обавио стручну праксу уз стицање одговарајућег броја ЕСПБ, што омогућује студенту да уз остале потписе овери одговарајући семестар.	

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО			
Наставник: Ана П. Јовановић			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Стицање знања и вештина као и оспособљавање студената за делатности у свим видовима здравствене заштите жене на свим нивоима, посебно превентивним мерама и скрининг програмима.			
Исход предмета Усвојена знања и вештине за самосталну процену стања болесника, мониторинга, постављање сестринске дијагнозе, плана и реализације неге, оспособљавање студената за учествовање у превенцији гинеколошких обољења, дијагностици, постоперативној нези, лечењу и рехабилитацији, раду у саветовалиштима и другим гинеколошко-акушерским јединицама.			
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Специфичности организације рада сестринске службе у здравственој заштити жена на примарном, секундарном и терцијарном нивоу. Сестрински рад на едукацији опште јавности у превентиви карцинома грлића, значају партиципације организованог скрининга папа тестом, превенцији акутних инфламаторних обољења гениталних органа жене, превенцији полно преносивих болести, превенцији абортуса и рака дојке. Улога медицинске сестре у дијагностици, лечењу, нези и рехабилитацији после операција и гинеколошких интервенција. Улога струковне медицинске сестре у организацији рада саветовалишта за превенцију и рану детекцију карцинома на гениталним органима жена, саветовалишта за младе, саветовалишта за контрацепцију и саветовалишта за труднице. Дијагностичке методе испитивања и специфичности у лечењу, нези и рехабилитацији трудница, породиља, новорођенчета, бабињара уз обуку за ЦТГ мониторинг и одрђивање карличних мера, леополдових хватова и тријажу приоритета. Методе планирања породице са посебним фокусом на контрацептивне методе (саветовање у вези доступних различитих контрацептивних метода са фокусом на елиминисање свих ризикофактора за њихову примену) и заштиту од полно преносивих болести, испитивања неплодности и улчествовање у поступцима ХСГА и асистирање у извођењу инсеминације. <u>Практична настава</u> Обрада предходно поменутих поглавља кроз додатну дискусију, консултације, семинарске радове.			
Литература: Ginekologija i akušerstvo – udžbenik za studente medicine. (2005). Beograd: Libri medicorum.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 0	
Методе извођења наставе Теоријска настава Интерактивна предавања, индивидуалне презентације, консултације, семинарски радови.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	20	писмени испит	60
семинарски рад	20		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ГИНЕКОЛОГИЈИ И АКУШЕРСТВУ			
Наставник: Ана П. Јовановић			
Сарадник: Милена Р. Јанковић			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета			
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА И ВЕШТИНА КАО И ОСПОСОБЉАВАЊЕ СТУДЕНАТА ЗА ПРАКТИЧНУ ДЕЛАТНОСТИ У СВИМ ВИДОВИМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЖЕНЕ НА СВИМ НИВОИМА.			
Исход предмета			
УСВОЈЕНА ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ ЗА САМОСТАЛНУ ПРОЦЕНУ СТАЊА БОЛЕСНИКА, МОНИТОРИНГА, ПОСТАВЉАЊЕ СЕСТРИНСКЕ ДИЈАГНОЗЕ, ПЛАНА И РЕАЛИЗАЦИЈЕ НЕГЕ, ОСПОСОБЉАВАЊЕ СТУДЕНАТА ЗА УЧЕСТВОВАЊЕ У ПРЕВЕНЦИЈИ ГИНЕКОЛОШКИ ОБОЉЕЊА, ДИЈАГНОСТИЦИ, ЛЕЧЕЊУ, ПОСТОПЕРАТИВНОЈ НЕЗИ И РЕХАБИЛИТАЦИЈИ, РАДУ У САВЕТОВАЛИШТИМА И ДРУГИМ ГИНЕКОЛОШКО-АКУШЕРСКИМ ЈЕДИНИЦАМА			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
<p>Специфичности организације рада сестринске службе у здравственој заштити жена. Превенција акутних инфламаторних обољења гениталних органа жене. Улога високе медицинске сестре у дијагностици, лечењу, нези и рехабилитацији. Улога струковне медицинске сестре у организацији рада саветовалишта за превенцију и рану детекцију карцинома на гениталним органима жене. Рад у саветовалишту за труднице, мониторинг сестринске неге / карличне мере, витални параметри кардиотокографски запис) Дијагностичке методе испитивања и специфичности у лечењу, нези и рехабилитацији трудница, породиља, новорођенчета.</p> <p>Методе планирања породице и рад у саветовалишту за контрацепцију, испитивање неплодности и асистенција у извођењу процедура ХСГ, ХССГ, ИУИ. Обука за специфичне терапијске поступке рада одељења ИВФа.</p>			
<u>Практична настава.</u>			
Обрада предходно поменутих поглавља кроз додатну дискусију, приказивање случајева, консултације, семинарске радове и практични рад односно кроз стручну праксу.			
Литература:			
1. Живановић Вида Б., Здравствена нега у гинекологији и акушерству, Београд, 2004			
Број часова активне наставе: 75 (2+3)		Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
Остали часови: 60			
Методе извођења наставе			
Интерактивна предавања, индивидуалне презентације, консултације, колоквијуми, тестови, семинарски радови, стручна пракса			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	5	Практични испит	10
практична настава	5	Писмени испит	60
семинарски рад	20		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ХИРУРГИЈА СА ОРТОПЕДИЈОМ			
Наставник: Предраг М. Бојовић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета да се студент упозна са обољењима и повредама главе и врата, са обољењима и повредама грудног коша, са обољењима и повредама срца, са обољењима и повредама једњака, дијафрагме и органа ГИТ-а, да се упозна са килама предњег трбушног зида, да се упозна са обољењима и повредама уrogenиталног тракта, са обољењима и повредама ендокриног система, са обољењима коштанозглобног система, са основама минимално инвазивне, једнодневне и амбулантне хирургије.			
Исход предмета: По завршетку наставе од студената се очекује: <ul style="list-style-type: none"> - да познају обољења и повреде главе и врата и хируршко лечење, - да познају обољења и повреде грудног коша и хируршко лечење, - да познају обољења и повреде срца и хируршко лечење, - да познају обољења и повреде једњака, дијафрагме и органа ГИТ-а и хируршко лечење, - да познају обољења и повреде хепато-било-панкреатичног стабла и хируршко лечење, - да познају киле предњег трбушног зида и хируршко лечење, - да познају обољења и повреде уrogenиталног тракта и хируршко лечење, - да познају обољења и повреде ендокриног система и хируршко лечење, - да познају обољења и повреде крвних судова и хируршко лечење, - да познају обољења и повреде коштанозглобног система и хируршко лечење, - да познају основе минимално инвазивне хирургије, - да познају основе организације једнодневне и амбулантне хирургије 			
Садржај предмета <i>Теоријска настава.</i> Општа хирургија: Асепса и антисепса. Инфекције. Пропедевтика. Дијагностика. Хемостаза. Повреде. Ране. Шок. Ревимација. Аналгезија и анестезија. Специјална хирургија: Максифацијална хирургија, Неурохирургија, Торакална хирургија, Кардиохирургија, Вакуларна хирургија, Хирургија ендокриног система. Хирургија дигестивног система. Урологија. Ортопедија и трауматологија коштанозглобног система. Хирургија дојке. Минимално инвазивна хирургија. Једнодневна и амбулантна хирургије			
Литература: Предраг М. Бојовић Хирургија са ортопедијом ауторизована скрипта за студенте високе струковне медицинске школе. ВСМШ “М.Миланковић“ Београд Sekulić, S. (2007). Abdominalna hirurgija. Novi Sad. Stepić, V. i sar. (2001). Ratna kirurgija. Beograd.			
Број часова активне наставе: 45 (3+0)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 0	
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	10
колоквијум	20	усмени испит	50
семинарски рад	10		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....)			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ХИРУРГИЈИ И ОРТОПЕДИЈИ			
Наставник: Предраг М. Бојовић			
Сарадник: Даница М. Ристић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Циљ предмета			
<p>Стицање знања о хируршкој анатомији човека, асепси и антисепси, општој и специфичној нези хируршких болесника. Упознавање са операционим блоком, правилом понашања, радом и задацима сестре инструментарке и протоколом поступања у операционом блоку. Савлађивање теоријског и практичног знања о хируршким техникама, савременим дијагностичким и терапијским инструментаријумом, начином руковања и одржавања. Усвајање знања и савлађивање практичних процедура здравствене неге хируршких болесника : исхрана, узорковање материјала за лабораторијске анализе и пх анализе, хируршка обрада ране, као и специфичности здравствене неге у различитим областима хирургије абдоминална, кардио, неурохирургија...).</p> <p>Стицање знања о интрахоспиталним инфекцијама и мерама за њихово сузбијање, начину збрињавања хируршких инфекција, њиховом лечењу и поступцима неге. Упознавање са политраумама и начином њиховог збрињавања, поступцима у ванредним условима и у околностима масовног повређивања. Стицање знања о анестезији и поступцима реанимације као и практично савлађивање поступка кардиопулмоналне реанимације. Стицање знања о хемостази, начину збрињавања, трансфузији , шоку и интервенцијама за збрињавање компликација при овим поступцима. Стицање знања о термичким, хемијским и ирадијационим повредама као и савлађивање процедура за њихово збрињавање и поступке неге. Усвајање знања и савлађивање практичних поступака у хируршкој дијагностици, преоперативној припреми и послеоперативној здравственој нези.</p>			
Исход предмета			
<p>По завршетку наставе од студента се очекује да: познају хируршку анатомију, методе профилаксе и дијагностику, инструменте и делимично хируршку технику, метаболичке и патофизиолошке поремећаје организма, ране и њихово збрињавање, хируршку инфекцију, крварења, хемостазу и трансфузију, анестезију, реанимацију и шок, повреде и њихово збрињавање, познају основе онкологије и трансплантације, обољења и повреде свих система органа човека, дијагностичке и терапијске процедуре, руковање и одржавање хируршког инструментаријума као и основне принципе асепсе и сепсе као и поступке за њихово спровођење, савлађивање практичних поступака у хируршкој дијагностици, преоперативној припреми и послеоперативној здравственој нези, све поступке здравствене неге и здравствено васпитног рада са хируршким пацијентима.</p>			
Садржај предмета			
<p><u>Теоријска настава</u> Методе профилаксе у хирургији, дијагностичке методе у хирургији, ране и медицинско збрињавање повређених, хемостаза и крварење, трансфузија крви, шок, анестезија, реанимација, преоперативна припрема и постоперативне компликације, повреде, основи онкологије, трансплатација органа, пластична и дечија хирургија, КПР, политрауме и специфичност здравствене неге у свим доменима хирургије.</p> <p><u>Практична настава</u> Обољења и повреде главе, врата, грудног коша, трбуха, урогениталног тракта, кардиоваскуларног система, ендокриног система, коштаног-зглобног система, основи дечије хирургије, основи пластичне и реконструктивне хирургије. Поступци збрињавања политаума, превенција ИХИ, преоперативна припрема и постоперативна нега хируршких пацијената, трансфузија, збрињавање шока, опекотина, смрзотина, хируршка обрада ране, стерилизација хируршких инструмената, извођење дијагностичких и терапијских процедура, КПР, узорковање материјала за анализе као и здравствено васпитни рад са хируршким пацијентима.</p>			
Литература			
<p>Н. Терзић: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ХИРУРГИЈИ, ауторско издање, Београд, 2006</p> <p>Lewis, Dirksen, Heitkemper, Bucher, Camera (2011). Medical-Surgical Nursing. Elsevier Mosby.</p> <p>Black, J. M., Hawks, J. H. (2004). Medical – Surgical Nursing. Elsevier Saunders.</p>			
Број часова активне наставе 75 (2+3)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45	
Остали часови: 90			
Методe извођења наставе			
<p>Теоријска настава (2 часа недељно) - укључује више облика рада: наставничко излагање, Power поинт презентација, повезивање теорије са примерима из праксе, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова, доласка на консултације (наставници доступни једном седмично у току семестра) и колоквијум. Наставник овим активностима прати и степен усвајања знања студената и прикупља повратне информације ради унапређивања образовног процеса.</p> <p>Практична настава (3 часа недељно) - садржајно прати и допуњује теоријску наставу. Реализује се у базама, односно у одговарајућим здравственим установама. Вежбе укључују рад у малој групи, рад у пару и индивидуални рад уз примену демонстрације, дискусије и увежбавања. Наставник/сарадник активно учествује у овим активностима, прати степен усвајања знања студената и прикупља повратне информације ради унапређивања практичне наставе.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	практични испит	20
практична настава	20	усмени испит	40
семинар-и	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ПСИХИЈАТРИЈА			
Наставник: Санда Ј. Рашковић Ивић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета: Упознавање са психијатријом као једним од врло важних клиничких предмета, који се бави проучавањем етиопатогенезе и лечења психичких поремећаја, са наглашеним холистичким приступом који се огледа у синтези био-психо-социјалних аспеката душевног поремећаја			
Исход предмета: Студент ће стећи опште психијатријске вештине, способност узимања анамнезе, процену психичког статуса, диференцијално дијагностички приступ решавању проблема, тумачење специфичних дијагностичких процедура и анализа, ефективно ће комуницирати са пацијентима и њиховим породицама, развити вештине за унапређење лечења, препознати најчешће менталне поремећаје, њихову тежину и клинички исход. Разумети поверљивост психијатријских дијагноза и законске одредбе у психијатријском лечењу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Медицинска психопатологија, дијагностика менталних поремећаја, биолошки приступ у психијатрији, динамска психијатрија, класификација душевних поремећаја, схизофрене психозе, поремећаји расположења, поремећаји суманутости, анксиозни поремећаји, психофизиолошки поремећаји, поремећаји личности, морждани органски психосиндром, интелектуални дефицити, болести зависности, дечија психијатрија, поремећаји спавања, психопатолошке реакције на стресне ситуације, посебни психијатријски синдроми, хитна стања у психијатрији, лезон консултативна психијатрија, транскултурална психијатрија, епидемиолошки приступ у психијатрији, принципи организације психијатријске службе, судска психијатрија, терапија у психијатрији (биолошка, психотерапија..)			
Литература: Рашковић Ивић, С. (2016). Психијатрија. Београд: ВМШСС Милутин Миланковић. Kaličanin, P. (2002). Psihijatrija – opšti deo. Beograd: Elit Medica.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 0	
Методe извођења наставе Предавања, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	усмени испит	50
семинарски рад	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....)			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ПСИХИЈАТРИЈИ			
Наставник: Тања Љ.Иланковић			
Сарадник: Сунчица С. Милошевић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Циљ изучавања наставног програма из предмета Здравствена нега у психијатрији је усвајање знања и вештина неопходних у здравственој нези и рехабилитацији особа са менталним сметњама или обољењима како у ван болничкој, тако и у клиничко-болничкој здравственој заштити.			
Исход предмета			
Примена концепта психијатријске неге кроз одговарајуће теоријске и терапеутске интервенције. Компетентност у процени потреба пацијената са психијатријским поремећајима, препознавање нормалног наспрот патолошком образуца понашања у погледу развојних фаза. Планирање, реализација и процена одговарајуће неге пацијената са психијатријским поремећајима. Предвидети интеракције, споредне ефекте и потенцијалне компликације психофармакотерапије. Адекватно примењивање стечених сестринских вештина у нези психијатријских пацијената..			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
Историјат, основни концепт, важнија начела, теоријске основе здравствене неге у психијатрији. Организација психијатријске службе. Сестринска нега болесника на психијатријском одељењу и приступ душевном болеснику. Пријем и отпуст психијатријског болесника. Документација у психијатријској здравственој нези. Вештине медицинске сестре-техничара потребне за здравствену негу у психијатрији. Основни принципи првог интервјуа. Специфичности здравствене неге у раду са дементним болесницима, болесницима зависним од психоактивних супстанци, психотичним болесницима, болесницима оболелим од поремећаја расположења, болесницима са поремећајима нагона. Специфичности психијатријске здравствене неге код деце и младих. Електроконвулзивна терапија.			
<u>Практична настава.</u>			
Упознавање студената са наставном базом. Организација здравствене неге психијатријских болесника. Улога високе медицинске сестре у нези психијатријских болесника, учешће високе медицинске сестре у тимском раду на психијатријском одељењу. Пријем и отпуст психијатријског болесника, сестринска опсервација психијатријског болесника. Идентификација симптома обољења особа са менталним поремећајима, планирање обима здравствене неге за особе са менталним поремећајима. Професионални однос са психијатријским болесником. Интервју са психијатријским болесником, писање извештаја. План и програм мера здравствене неге на основу утврђеног стања и препознатих потреба психијатријског болесника, евалуација спроведеног плана здравствене неге. Припрема оболелог за комплементарне дијагностичке методе. Психотерапија, здравствено васпитни рад са психијатријским болесником. Здравствена нега дементних болесника, зависника од психоактивних супстанци, психотичних болесника, болесника оболелих од поремећаја <i>расположења. Припрема и примена електроконвулзивне терапије.</i>			
Литература:			
Муњица М. Здравствена нега у психијатрији. Бања Лука, 2010			
Mohr, W. K.(2006). Psychiatric – Mental Health Nursing. Lippincott Williams & Wilkins ж			
Допунска:			
Кекуш Д. Практикум: Психијатрија са негом, ВМШ, Београд, 2004			
Број часова активне наставе: 75 (2+3)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45	
Остали часови: 60			
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, консултације, стручна пракса и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	Практични испит	20
практична настава	20	Писмени испит	30
семинарски рад	10		

Студијски програм: Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: МЕНАѢМЕНТ У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: Мирјана М. Шијан Гобелић			
Сарадници: Милош З. Тошић, Биљана В. Мартиновић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета: Стицање знања о основним дефиницијама и појмовима менаѢмента, владање вештинама за примену у здравственим установама, функције менаѢмента, истраживања и унапређење квалитета услуга и упознавање модела организационе службе на макро и микро нивоима.			
Исход предмета: Студенти ће бити оспособљени за колаборативни рад, дефинисање функција менаѢмента и спровођења истих у пракси, као и да у својој служби унапреде организацију, да уоче проблеме у организацији и реше их.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава:</u> Дефинисање менаѢмента и здравственог менаѢмента, Општи аспекти и развој менаѢмента и здравственог менаѢмента, Функције менаѢмента, Комуникација, Конфликт и менаѢмент конфликта, Доношење одлука и решавање проблема, Колаборација сарадња и тимски рад, Вођство, лидерство и надзор, Предуслови за успешан менаѢмент, Достигнућа проблеми и дилеме здравственог менаѢмента, МенаѢмент на појединим нивоима здравствене заштите (здравственог система), Очекивања од унапређења менаѢмента, Едукација/образовање из здравственог менаѢмента, Међународна здравствена сарадња.			
<u>Практична настава:</u> Практично упознавање са потребама организације службе, Одлучивање у служби, Кадровска политика и њена организација, Радна мотивација и врсте мотивација, Групни и тимски рад- карактеристике, Циљ комуникације, Спровођење контроле и мониторинга у здравственим установама.			
Литература			
1. Локсимовић О, Вујовић С. (2005). Увод у менаѢмент у здравству. Београд: Мегатренд универзитет. Допунска:			
2. Мићовић П. (2000). МенаѢмент здравствених система. Београд: Европски центар за мир и развој.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)	Теоријска настава: 30		Практична настава: 15
Методe извођења наставе: ППТ презентације, рад у групама, израда семинарских радова, консултације, колоквијум, дебате о примерима из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 0-50	Завршни испит	Поена 0-50
активност у току предавања	10	усмени испит	50
вежбе	10		
колоквијум-и	20		
семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ПСИХОЛОГИЈА			
Наставник: Никола М.Петровић			
Сарадници: Санда З. Станковић, Бејан Р. Шаџири			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета је да студент стекне знања о психолошким аспектима болести и здравља и оспособи се за примену датих знања у превенцији негативних психолошких утицаја на додатну патологизацију основног обољења, препознавању и превазилажењу психолошких и породичних баријера које ометају рехабилитацију, и у планирању третмана тако да допринеси побољшању квалитета живота пацијента, како самостално тако и кроз тимски рад и сарадњу са психологом и психијатром.			
Исход предмета: Након овог предмета студент је у стању да објасни биопсихосоцијални модел болести и здравља, да наведе предности његовог коришћења у професионалној пракси у односу на биомедицински модел, да га примени на конкретне случајеве, односно да: дијагностикује психолошке и социјалне факторе који утичу на настанак и ток болести конкретног пацијента, да препозна различита понашања која утичу на здравље, опоравак и рехабилитацију код конкретног пацијента, да препозна емоционалне и стресне реакције и понашање пацијента, да пружа основну психолошку подршку пацијенту на рехабилитацији тако да омогући и оптимизује ефекат рехабилитационог третмана, да идентификује пацијенте за које је потребно консултовати психолога/психијатра, да ефикасно комуникација са пацијентом и његовом породицом тако да ублажи емоционалне и стресне реакције и подстакне опоравак, да држи саветодавни и едукативни рад са породицом пацијента на начин да породицу придобије као сарадника у опоравку пацијента поготово када су пацијенти деца. У стању је да наведе и објасни негативне утицаје стреса на здравље, различите психолошке моделе понашања у вези са здрављем, психолошке аспекте кардиоваскуларних болести и основе психонеуроимунологије, као и да пацијента посаветује о начинима превенције и умањења стреса, усмери и мотивише за понашања која унапређују здравље. У стању је да прави индивидуализоване планове рехабилитације уважавајући потребе пацијента и полазећи од тога да је циљ третмана подизање квалитета живота пацијента.			
Садржај предмета			
Теоријска настава обухвата: историју настанка здравствене психологије и њен предмет проучавања, биопсихосоцијални модел наспрам биомедицинског модела болести, стрес и његов однос са болешћу, моделе понашања у вези са здрављем, методе и технике откривања, превенирања и интервенисања, психолошке аспекте кардиоваскуларних болести, психонеуроимунологију, процену стандарда квалитета живота у рехабилитационом поступку и породицу као учесника у рехабилитацији; Обрађују се психолошки фактори који могу ометати рехабилитациони ток и успех-понашања, емоционалне реакције, стрес, несвесни механизми итд и начини на које се ови фактори могу превенирати и ублажити. Обрађују се и психолошки фактори који позитивно утичу на ток рехабилитације, начини на које се може остварити добар однос са пацијентом и на које се може мотивисати за рехабилитациј. Обухваћене су специфичности утицаја различитих болести на породични систем и начини на које се може придобити породица пацијента као сарадник. Обрађују се специфичности приступа пацијенту са хроничном и терминалном болести., као и дефиниције, модели и упитници квалитета живота који могу бити корисни у пракси у постављању циљева и праћењу тока рехабилитације.			
Практична настава. Садржи прораду градива пређеног на часовима предавања кроз давање приказа случајева из праксе и приказа психолошке проблематике код појединих пацијената, као и решавање одређених практичних задатака кроз које би студенти требало да препознају и идентификују понуђене психолошке концепте, тако практично показујући да су их добро разумели.			
Литература: Berger, D. (1997). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Beograd: Društvo psihologa Srbije.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе: предавања, вежбе, презентације, дебате, едукативни филмови, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	<i>поена</i>	Завршни испит	<i>поена</i>
<i>похађање и активност у току предавања</i>	20	<i>Писмени испит</i>	60
<i>практична настава</i>	15		
<i>семинарски рад</i>	5		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ СА СПЕЦИЈАЛНОМ ЕПИДЕМИОЛОГИЈОМ			
Наставник: Драган С. Микић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: нема			
Циљ предмета: да упозна студенте са акутним инфективним обољењима које изазивају микроорганизми: са етиологијом, патогенезом, клиничком сликом и компликацијама болести, начином постављања дијагнозе и дијагностичким процедурама, дифернцијалном дијагнозом и терепијским поступцима.			
Исход предмета: стечено знање омогућиће струковној медицинској сестри да препозна клиничке знаке болести, да учествује у постављању дијагнозе и спровођењу терапије, прати ток лечења и по потреби учествује у спречавању ширења контагиозних инфективних болести.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава:</u> општа инфектологија и специјална инфектологија (инфекције нервног система, инфекције респираторног система, токсиинфекције и интоксикације, инфекције јетре и жучних путева, инфекције мокраћних путева, инфекције коже и поткожних меких ткива, осипне грознице, сепса и септични шок, ХИВ инфекција и СИДА, инфекције изазване херпес вирусима, ентеровирусне инфекције, зоонозе, анеробне инфекције и интоксикације, паразитарна обољења, инфекције изазване спирохетама, вирусне хеморагичне грознице, посебни клинички синдроми).			
<u>Литература:</u>			
Основна:			
1. Шашић М. Инфективне болести са специјалном епидемиологијом. Београд, Висока медицинска школа струковних студија “Милутин Миланковић”, Драслер партнер, 2010.			
Допунска:			
1. Antonijević, B. i sar. (1996). Infektivne bolesti – dijagnostika i lečenje. Beograd.			
2. Diklić, D., Stojković, B. (1997). Akutne infektivne bolesti – praktikum. Beograd: Savremena administracija.			
Број часова наставе: 30 (2+0)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 0	
Методe извођења наставе:			
Предавања, ПП презентације, тематски семинари, консултације, колоквијуми - тестови			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	Писмени испит	50
колоквијум	15		
семинарски рад	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ИНФЕКТОЛОГИЈИ			
Наставник: Драган С. Микић			
Сарадници : Елвира Р. Хацић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета: да струковну медицинску сестру оспособи да стручно процени стање болесника и тежину инфективне болести, да процени потребу за врстом и нивоом здравствене неге и да овлада дијагностичким и терапијским процедурама у инфективним болестима. Да струковну медицинску сестру оспособи за активно учешће у сузбијању епидемијске појаве и ширења заразних болести .			
Исход предмета: Струковна медицинска сестра је оспособљена за негу оболелих од инфективних болести, за извођење савремених дијагностичких и терапијских процедура и за правовремено уочавање компликација и потребе за додатним третманом инфектолошких болесника. Она је оспособљена за вођење сестринске документације код оболелих од инфективних болести, за личну и заштиту околине од заразних болести, као и за превентивно деловање путем здравствено-васпитног рада.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава:</u>			
Организација здравствене неге, збрињавање и изолација оболелих од инфективних болести. Специфичности медицинске документације и пријава заразних болести. Општа правила у поступку са вешом, потрошним материјалом и излучевинама болесника са инфективним болестима и организација исхране. Превенција и контрола интрахоспиталних инфекција. Дијагностичке процедуре и интервенције на одељењу за инфективне болести. Специфичностима узимања биолошког материјала код болесника са инфективним болестима и транспорт до лабораторије.			
<u>Практична настава:</u>			
Непосредно упознавање са медицинском техником и њеним функционисањем, мере спречавања инфекције у процесу рада, извођење дијагностичких процедура и интервенција на одељењу за инфективне болести. Активно учешће студената у процесу узимања појединих узорака биолошког материјала код болесника са инфективним болестима. Демонстрација процеса извођења дијагностичких процедура и улоге медицинске сестре у процесу припреме, извођења и здравствене неге болесника након спроведене процедуре.			
<u>Литература:</u>			
Арсид Д. Здравствена нега у инфектологији и акутним интоксикацијама. Београд, Висока медицинска школа струковних студија “Милутин Миланковић”, Драслер партнер, 2010.			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Остали часови: 75			
Методe извођења наставе:			
Предавања, ПП презентације, тематски семинари, консултације, колоквијуми			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	практични испит	25
практична настава	20	усмени испит	25
колоквијум	10		
семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: Основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: НЕУРОЛОГИЈА			
Наставник: Вера В. Цвијановић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета је да се студенти упознају са патоанатомским и патофизиолошким променама у централном и периферном нервном систему, као и са клиничком сликом, дијагностичким процедурама и принципима лечења неуролошких болести.			
Исход предмета: Оспособљавање студената да препознају неуролошке болести, разумеју принципе дијагностичких процедура и терапијске приступе у лечењу неуролошких болести.			
Садржај предмета:			
<u>Теоријска настава</u>			
Студенти се на теоријској настави упознају са грађом и функционалном организацијом централног и периферног нервног система, начином испитивања неуролошких болесника, неуролошким прегледом, дијагностичким методама у неурологији, као и патолошким променама у случају лезије централног и периферног моторног неурона, сензитивних путева, церебелума, екстрапирамидног система, карактеристикама мишићних поремећаја као и поремећајима виших кортикалних функција. Такође, упознају се са оштећењем и болестима периферног нервног система, епилепсијама, главобољама, интракранијалним и туморима у спиналном каналу, повредама главе и кичмене мождине, поремећајима свести, деменцијама, цереброваскуларним болестима, екстрапирамидним, демијелинизационим, запаљенским болестима нервног система, као и дегенеративним и мишићним болестима.			
<u>Практична настава</u>			
Практична настава се изводи на неуролошком одељењу уз демонстрацију свих неуролошких поремећаја и обољења који су обухваћени планом и програмом предавања.			
Литература:			
Radojić, B. (2006). Klinička neurologija. Beograd: Elit Medica.			
Број часова активне наставе: 45 (3+0)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 0	
Методe извођења наставе:			
Теоријска настава - одржава се у виду предавања преко видео презентација.			
Практична настава - одржава се на неуролошком одељењу са приказом неуролошких случајева, демонстрацију неуролошког прегледа и дијагностичких процедура у неурологији.			
Семинарски рад - списак семинарских радова.			
Колоквијум - списак колоквијума.			
Консултације - једном недељно у договореном термину.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	Писмени испит	60
практична настава	10		
колоквијум	10		
семинарски рад	10		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд...)			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: Основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У НЕУРОЛОГИЈИ			
Наставник: Вера В. Цвијановић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета:			
Циљ предмета је да се студенти упознају са специфичностима здравствене неге неуролошких болесника.			
Исход предмета:			
Исход предмета је оспособљавање студената да владају знањем и вештинама неопходним за рад са неуролошким болесницима.			
<ol style="list-style-type: none"> 1.развити знања у процени и планирању здравствене неге неуролошких болесника 2. учествовати у планирању и спровођењу терапијских и дијагностичких поступака 3.разликовати приоритете у спровођењу здравствене неге неуролошких болесника 4. препознати патофизиолошке промене код неуролошких болесника 			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава:</u>			
Значај и принципи неге у неурологији.Организација спровођења здравствене неге, видови и критеријуми прогресивне неге. Неговање болесника кроз процес здравствене неге, што подразумева прикупљање података и процене стања на пријему, од стања свести, виталних функција, стања зеница, моторних и сензорних функција, способности комуникација, поремећај понашања, контроле сфинктера-микције и дефекације и сексуалних функција. Процена стања , постављање циљева и сачињавање програма неге уз сталну евалуацију хоспитализованих болесника. Едукација болесника и чланова породице у неговању болесника у кућним условима.			
<u>Практична настава:</u> Практична настава се изводи на неуролошком одељењу уз демонстрацију здравствене неге болесника са неуролошким поремећајима и обољењима уз активно учешће студената.			
Литература:			
Основна:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бобић Л, Матијевић М, Шаренац Д. Здравствена нега у неурологији, ЈУ маркетинг прес, Београд, 2002. 2. Ђурић С. Здравствена нега неуролошких болесника, Медицински факултет, Универзитет у Нишу, 2012. 			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
60 (2+2)			
Остали часови: 75			
Методe извођења наставе:			
Теоријска настава - одржава се у виду предавања и преко видео презентација.			
Практична настава - одржава се на неуролошком одељењу уз демонстрацију здравствене неге неуролошких болесника и активно учешће студената у процесу неге.			
Семинарски рад - списак семинарских радова.			
Колоквијум - списак колоквијума.			
Консултације - једном недељно у договореном термину.			
Стручна пракса			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	Практични испит	20
практична настава	15	Усмени испит	40
колоквијум-и	10		
семинарски рад	5		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА			
Наставник: Сандра Н. Иланковић, Сања М. Ђукић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета: Да упозна студенте са идејом и филозофијом рехабилитације, са местом и улогом у здравственој заштити и друштву у целини. Да студент упозна основе медицинске рехабилитације у свим гранама медицине.			
Исход предмета: Након положеног испита студенти ће разумети значај и важност тимског рада у рехабилитационом тиму. Разумеће појмове недостатак, неспособност и хендикеп и потребе пацијената који их имају. Разумеће проблеме са којима се инвалиди сусрећу у свакодневном животу и друштвене баријере које их спутавају у функционисању. Разликоваће примарну, секундарну и терцијалну здравствену заштиту и њен значај за здравље. Поседоваће теоретско знање о основама медицинске рехабилитације у свим гранама медицине.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
А) Медицинска рехабилитација – појам, дефиниција и методе			
а) медицинска рехабилитација – инвалидност и њена превенција			
б) медицинска рехабилитација (општи део), циљеви и задаци, израда плана мед. рех., организација рада, нега, физикална терапија, терапија радом, примена ортотских и протетских помагала, помоћ инвалиду у решавању социјалних проблема, психолошки аспекти инвалидности, нови трендови у медицинској рехабилитацији у свету			
Б) Професионална и психосоцијална рехабилитација - фазе професионалне рехабилитације, значај поновног запошљавања инвалида, психосоцијални аспекти рехабилитације			
Медицинска рехабилитација деце са моторичким поремећајима			
- медицинска рехабилитација и хабилитација деце са оштећењем ЦНС и ПНС			
- медицинска рехабилитација деце са конгениталним аномалијама локомоторног апарата			
- медицинска рехабилитација деце са оштећењем мишића			
Медицинска рехабилитација одраслих			
- медицинска рехабилитација особа после оштећења ЦНС и ПНС			
- медицинска рехабилитација особа после повреде локомоторног апарата			
- медицинска рехабилитација после ампутације екстремитета			
- медицинска рехабилитација реуматичних болесника			
- медицинска рехабилитација кардиоваскуларних болесника			
- медицинска рехабилитација пулмолошких болесника			
- медицинска рехабилитација гастроентеролошких, уролошких и гинеколошких болесника			
- медицинска рехабилитација у геријатрији			
Литература:			
Jović, S. (2011). Medicinska rehabilitacija osoba sa motoričkim poremećajima. Beograd: Klinika za rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“.			
Борис Недвидек: Основи физикалне медицине и медицинске рехабилитације, Медицински факултет, Нови Сад, 2003.			
Raičević, A. B. (2004). Neuroortopedija i neurorehabilitacija. Beograd: Zadužbina Andrejević.			
Број часова активне наставе: 45 (3+0)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 0	
Методе извођења наставе:			
Предавања, презентације, семинарски рад, студентске презентације и дискусије о важним питањима			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
теоријска настава	20	писмени испит	60
семинарски рад	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....)			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ			
Наставник: Раде Д. Бабовић, Сандра Н. Иланковић, Сања М. Ђукић, Сарадници: Томиславка Д. Тодоровић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Циљ предмета: Студент треба да овлада специфичним знањима из области здравствене неге у рехабилитацији на свим нивоима здравствене заштите и развије поглед на савремену негу.			
Исход предмета: Оспособљеност студента за практичну примену специфичних знања и вештина до нивоа самосталне и међузависне примене у тимском раду.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
Дефиниција здравља, здравствене заштите и здравствене неге. Здравствена нега у примарној, секундарној и терцијерној здравственој заштити. Специфичности рехабилитационе неге. Болесничка јединица, опрема и помагала. Пријем болесника са нарушеном функционалном способношћу, процена функционалне независности. Положај болесника у постели, промена положаја, позиционирање, превентивно корективна помагала. Тимски рад, делокруг рада тима за негу. Едукација пацијента и породице за активну партиципацију у нези. Стандардни поступци неге у спровођењу терапијских процедура у лечењу, нези и рехабилитацији болесника. Стратегија превенције декубиталних улцера. Нега код пацијената са повишеним тонусом и контрактурама. Тренинг мокраћне бешике и црева. Вертикализација, трансфери. Заштитни положаји код медицинског особља.			
<u>Практична настава</u>			
Упознавање са структуром и организацијом рада здравствених установа. Кућни ред, визита, посета. Пријем болесника на рехабилитацију. Вежбање вербалне и невербалне комуникације. Мерење функционалне независности болесника. Специфични поступци неге у превенцији инактивитета. Тренинг мокраћне бешике и црева. Едукација и поступци за примену заштитних положаја.			
Литература:			
Konjikušić, V., Kocev, N.(2005). Zdravstvena nega u procesu rehabilitacije. Beograd: Čigoja. Popović, D. (2009). Osnovni principi obučavanja hoda sa pomagalima. Niš.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава:	
60 (2+2)	30	30	
Остали часови: 45			
Методе извођења наставе:			
Предавања са дискусијом, демонстрација, индивидуални и групни практичан рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	Писмени испит	20
практична настава	20	Усмени испит	30
семинарски рад	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....)			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ			
Наставник: Гордана С. Арсић-Комљеновић, Јасмина Р. Радојловић			
Сарадник: Стефан Д. Микић, Милијана Т. Петровић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета: Усавршавање основних сестринских знања и вештина у области примене метода здравственог васпитања. Стицање знања и вештина о савременим стремљењима у здравственом васпитању. Овладавање сестринским процедурама, неопходним у делатности примене здравственог васпитања. Оспособљавање сестре за праћење одговарајућих метода здравственог васпитања.			
Исход предмета: Оспособљавање студената на унапређењу и промоцији здравља, као и за спровођење здравствено васпитног рада у примарној здравственој заштити.			
Садржај предмета:			
<i>Теоријска настава</i>			
Развој и циљ здравственог васпитања, Место здравственог васпитања у здравственој заштити, Субјекти за деловање здравственог васпитања, Формални облици заједнице за здравствено васпитање, Принципи здравствено – васпитног програма, Здравствено васпитање у здравственим установама примарне здравствене заштите, Здравствено васпитање у стационарним здравственим установама, Здравствено васпитање у заједници.			
<i>Практична настава</i>			
Планирање и програмирање здравственог васпитања, Индивидуалне методе здравственог васпитања, Групне методе здравственог васпитања, Средства масовних комуникација у здравственом васпитању.			
Литература:			
1. Анђелски, Х., Арсић Комљеновић, Г. (2015). Социјална медицина са здравственом статистиком и биоинформатиком. Београд: Висока медицинска школа струковних студија Милутин Миланковић.			
Допунска:			
2. Јовановић, М. и сарадници (1984). Програмирање и организација здравственог васпитања у основној школи. Београд: Завод за унапређење васпитања и образовања.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
45 (2+1)			
Методe извођења наставе: Предавања, вежбе, консултације, семинарски радови			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 0-50	Завршни испит	Поена 0-50
активност у току предавања	10	усмени испт	50
практична настава	10		
колоквијум-и	20		
семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра - техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНО ЗАКОНОДАВСТВО			
Наставник: Гордана С. Арсић Комљеновић, Мирко В. Кулић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета: Упознавање студената са општим појмовима у здравственом законодавству кроз различита законска правила чији је објекат здравље човека и здравствена заштита са мерама и активностима.			
Исход предмета: Студенти ће научити основне појмове из закона и организације, као и да поступају у складу са одговорностима које намеће одговарајући професионални ниво. Познаваће и примењивати законе и подзаконске акте којима се регулишу права и обавезе корисника и даваоца у систему здравствене заштите.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
Савремена здравствена заштита (важни појмови за здравствено законодавство). Здравствено законодавство – основни појмови. Управљање системом здравствене заштите. Финансирање здравствене заштите. Здравствено законодавство у Републици Србији. Здравствено законодавство и Европска унија. Процеси хармонизације-прилагођавање законодавства у области здравља и здравствене заштите стандардима ЕУ. Људска права и вредности у здравственој заштити и права и дужности пацијената. Заштита на раду. Кривична дела у вези са обављањем здравствене делатности.			
<u>Практична настава</u>			
Анализа закона и стратегија, дискусија о актуелним темама из области здравственог законодавства, као и примерима из праксе.			
Литература:			
Основна:			
1. Тимотић, Б., Анђелски, Х. (2015). Здравствено законодавство. Београд: Висока медицинска школа струковних студија Милутин Миланковић.			
Допунска:			
2. Каралазић, К. (2003). Основна знања о уставном уређењу, радним односима, прописима о здравственој заштити, здравственом осигурању и пензијском и инвалидском осигурању. Београд: Секција опште медицине српског лекарског друштва.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе			
Предавања и вежбе са ППТ презентацијама, семинарски рад, студентске презентације и дебате о важним питањима и примерима из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 0-40	Завршни испит	Поена 0-60
активност у току предавања	15	писмени испит	60
вежбе	15		
семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар	
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен	
Назив предмета: КЛИНИЧКА ЛЕТЊА СТРУЧНА ПРАКСА 2	
Наставници и сарадници задужени за организацију стручне праксе	
Предраг М. Бојовић, Вера В. Цвијановић, Драган С. Микић, Ана П. Јовановић, Раде Д. Бабовић, Даница М. Ристић, Сунчица С. Милошевић, Милена Р. Јанковић, Елвира Р. Хаџић	
Број ЕСПБ: 5	
Услов: Одслушани предмети друге године	
Циљ	
Циљ стручне праксе је усвајање и самостално извођење сестринских вештина. Струковна медицинска сестра ће у оквиру стручне праксе овладати вештинама јединствене сестринске праксе, радити на пословима примене терапије у хирушким и интернистичким дисциплинама, примене процеса здравствене неге, вођењу сестринске документације. Учествоваће у раду здравственог тима на разним нивоима здравствене заштите.	
Очекивани исходи	
Струковна медицинска сестра ће након обављене стручне праксе имати усвојена знања и вештине да ради по начелима јединствене сестринске праксе, да примењује процес здравствене неге и води сестринску документацију. Улога у здравственом тиму на разним нивоима здравствене заштите биће праћење здравственог стања болесника и животно угрожених особа, моћи ће да процени потребе за едукацијом, примени начела и технике подучавања појединаца, породице и заједнице.	
Садржај стручне праксе	
Здравствена нега у гинекологији и акушерству	70
Здравствена нега у хирургији и ортопедији	110
Здравствена нега у неурологији	70
Здравствена нега у инфектологији	70
Здравствена нега у психијатрији	70
Здравствена нега у рехабилитацији	70
Број часова, ако је специфицирано	460
Методe извођења	
Методe извођења су проблемска настава, дискусија, демонстрација. Увежбавање вештина кроз практичан рад у непосредном контакту с болесником под надзором, кроз рад у групи, рад у пару и самосталан рад.	
Оцена:	
Студент добија у школи упут за обављање клиничке праксе, са којим се јавља у одговарајућу здравствену установу где ће је обавити. По завршетку стручне праксе студент предаје наставнику задуженом за реализацију стручне праксе дневник стручне праксе са описом активности које је обављао током трајања стручне праксе, односно потврду да је пракса обављена. Наставник својим потписом у индексу верификује да је студент успешно обавио стручну праксу уз стицање одговарајућег броја ЕСПБ, што омогућује студенту да уз остале потписе овери одговарајући семестар.	

Студијски програм : Струковна медицинска сестра - техничар		
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен		
Назив предмета ПСИХОЛОГИЈА ЛИЧНОСТИ СА МЕНТАЛНОМ ХИГИЈЕНОМ		
Наставник: Никола М.Петровић		
Сарадници: Санда З.Станковић, Бејан Р. Шаћири		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 3		
Циљ предмета стицање основних знања из психологије личности, полазећи од предмета и метода њеног изучавања, као и најпознатијих теорија личности, преко упознавања биолошких и социјалних основа развоја личности до упознавања сазнајних процеса и интелигенције, језика и комуникације, развојних фаза личности, мотивације, фрустрација, конфликта, емоција, као интегралних делова личности и завршним увидом у јединство личности, самосвест и зрелост личности. Циљ предмета је такође да омогући студентима да стекну уводна знања о основама менталне хигијене, упознајући предмет њеног изучавања, појам менталног здравља, проблематику превенције менталног здравља, поремећаје менталног здравља и његов третман.		
Исход предмета Да студенти усвоје теоријска знања из психологије личности и психологије менталног здравља и стекну практично примењива знања и вештине разумевања доживљавања и понашања, когнитивних процеса, емоционалних реакција, несвесних механизма унутар личности као и основне вештине пружања психолошке подршке пацијентима и сарадње са психологом.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Предмет и методе изучавања психологије личности и менталне хигијене, Теорије личности, структура и динамика личности, Биолошке и социјалне основе личности, Сазнајни процеси као интегрални делови личности: опажање, пажња, учење, памћење, мишљење и интелигенција, Појам и врсте комуникације, поремећаји комуникације, правила ефикасне комуникације у медицинској пракси, Појам, врсте и хијерархија мотива, Емоције и емоционални развој, Развој личности, Јединство личности, самосвест, зрелост личности Појам менталног здравља и превенција менталних болести, Теорија животних криза, Психотерапија. <u>Практична настава.</u> Подразумева разматрање приказа пацијената и увежбавање психолошких вештина пружања емотивне подршке, гледање едукативних филмова.		
Литература Desimirović, V. (1997). Medicinska psihologija sa osnovama psihopatologije. Beograd: Nauka. Asen, E., Tomson, P. (2001). Porodična rešenja u praksi. Beograd. Rot, H. (2010). Psihologija личности. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Д.Колар, И. Видановић (2008). Ментална хигијена. Круг Комерц. Praper, P. (2013). Skupinska psihoterapija – Od teorije do znanosti. Slovenj, Gradec.		
Број часова активне наставе: 60 (3+1)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 15
Методe извођења наставе : предавања, вежбе, презентације, интерактивни рад и дебате, едукативни филмови, рад у групи, консултације.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит
похађање и активност у току предавања	20	писмени испит
вежбе	15	
семинарски рад	5	
		60

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: МЕТОДИКА И ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ			
Наставник: Нинослава Р. Драгутиновић			
Сарадници: Вукан Т. Бабић, Дубравка С. Николић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета: стицање знања, вештина и професионалних ставова неопходних за извршавање радних задатака организатора, кординатора и иноватора у професионалној пракси и преношење одговарајућих знања у настави здравствене неге. Стицање знања о савременим стремљењима у организацији и руковођењу у сестринству. Оспособљавање студената за правилну комуникацију; усвајање ставова о тимском рад у здравственој нези упознавање са начином руковођења и функционисања здравственог тима и компетенцијама чланова тима. Циљ је омогућити студентима да упознају, науче и усвоје горе наведено.			
Исход предмета: огледа се у томе да студент буде оспособљен да самостално и/или у тимском раду спроводи сложене задатке у свеобухватној здравственој заштити и стручно-педагошком раду, на унапређењу здравствене неге. Студенти ће бити обучени за организовање процеса здравствене неге, руковођење у сестринству, евалуацију здравствене неге, правилну комуникацију, педагошки рад и научно истраживачки рад.			
Садржај предмета:			
<u>Теоријска настава:</u>			
Методика и организација здравствене неге као дисциплина и професионално подручје рада. Методика и организација здравствене неге као самостална и интердисциплинарна наставна област. Задаци методике и организације здравствене неге. Комуникација у сестринству. Организација и руковођење у сестринству. Истраживачки рад у сестринству. Методике наставе здравствене неге, циљеви и задаци наставе. Наставник здравствене неге, пожељне особине наставника. Дидактичко – методички принципи у настави здравствене неге. Облици наставног рада у настави здравствене неге. Наставне методе. Наставни час, типови наставног часа. Истраживачки рад у сестринству.			
<u>Практична настава:</u>			
Односи медицинска сестра – корисник здравствене неге. Васпитање за правилан однос према здрављу. Организација службе здравствене неге. Хоспитализација болесника, превенција хоспитализма. Стандарди, критеријуми и нормативи и у здравственој нези, нормирање сестринског рада и евалуација резултата рада у сестринству. Методски приступ у превенцији водених обољења, национални програм. Наставни план, наставни програм, програмске теме и наставне јединице. Израда писане припреме за наставни час. Пгисуство часу теоријске и практичне наставе у медицинској школи. Реализација наставног часа. Истраживачки рад у сестринству.			
Литература:			
1. Ранковић-Васиљевић Р: Методика и организација здравствене неге, Београд, 2004.			
Број часова активне наставе: 75 (2+3)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45	
Остали часови: 110			
Методе извођења наставе:			
<u>Теоријска настава</u> укључује више облика рада: наставничко излагање, Power поинт презентација, повезивање теорије са примерима из праксе, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова, доласка на консултације (наставници доступни једном седмично у току семестра) и колоквијум. Наставник овим активностима прати и степен усвајања знања студената и прикупља повратне информације ради унапређивања образовног процеса.			
<u>Практична настава</u> садржајно прати и допуњује теоријску наставу. Реализује се у базама, односно у одговарајућим здравственим установама. Вежбе укључују рад у малој групи, рад у пару и индивидуални рад уз примену демонстрације, дискусије и увежбавања. Наставник/сарадник активно учествује у овим активностима, прати степен усвајања знања студената и прикупља повратне информације ради унапређивања практичне наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност на часовима	10	практични испит	20
активност на практичној настави	20	усмени испит	40
семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар		
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен		
Назив предмета ПЕДИЈАТРИЈА		
Наставник: Виолета Г. Јоксимовић		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: нема		
Циљ предмета Упознавање студената са основним карактеристикама здравог новорођенчета и детета, као и основним физиолошким и патолошким процесима у периоду раста и развоја деце. Усвајање повољних и неповољних утицаја на здравље детета, уз развијање свести да основе здравих стилова живота потичу из детињства. Заснивање будућег рада на конвенцији о правима деце, ус примену научних основа у савременој педијатријској пракси-превенцији, стручној терапији и рехабилитацији бројних оболења свих органских система.		
Исход предмета Студенти који су савладали програм овог предмета, овладаће социјално-педијатријским проблемима, као и свим знањима неопходним за превентивни рад, дијагностику, терапију и рехабилитацију оболења свих органа и система у децем узрасту: - антропометријске и физиолошке карактеристике, новорођенчета, потребе у енергетским и градивним материјама, предности и промоција дојења, препознавање порођајних повреда и урођених аномалија - календар вакцинације, начин давања и чување вакцина - праћење раста и развоја, као и поремећаје истих (психомоторни развој, пубертет) - одржавање ацидо-базне хомеостазе, регулација метаболизма воде и електролита, познавање степена дехидрације, пероралну и парентералну рехидрацију - аномалије, урођена оболења и хируршка оболења и поремећаје дигестивних функција, поремећаје исхране, интолеранцију појединих састојака хране, - акутне и хроничне запаљенске и заразне болести респираторног система, урогениталног система, ЦНС-а (процена стања свести, епилептични напади, фебрилне конвулзије, кома различитог порекла, менингитис) - поремећаје крвне лозе, анемију, малигна оболења и солидне туморе - урођене срчане мане, акутна инфективна и реуматска оболења и поремећаје циркулације - поремећаји функције ендокриног система (хипо и хипертиреоза, дијабетес мелитус) - несреће и акутна тровања, као и поступци и прва помоћ код истих.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава прати све фазе раста и развоја деце, превентивне мере за очување и унапређење здравља, као и најчешће болести свих органских система, са савременим педијатријским протоколом за њихову дијагностику и терапију.		
Литература: Варјактаревић, Ж. (2000). <i>Pedijatrija</i> . Beograd: Viša medicinska škola.		
Број часова активне наставе: 45 (3+0)	Теоријска настава: 3	Практична настава: 0
Методе извођења наставе Предавања, Презентације (.ппт), Консултације, Интерактивне методе		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит
активност у току предавања	30	усмени испит
семинарски рад	20	
		поена
		50

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ПЕДИЈАТРИЈИ			
Наставник: Војислав Д. Лекић			
Сарадници: Дијана В. Оташевић, Милијана Т. Петровић			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета			
студентима омогући да науче основе развоја психомоторике детета, упознају његове специфичне потребе, као и особености деце са посебним потребама у развоју; да овладају техникама здравствен-васпитног и саветовалишног рада, развију способност тимског рада у нези, лечењу и рехабилитацији, ; да науче да сачине и реализују план неге болесног детета; да савладају све дијагностичке и терапијске процедуре у лечењу деце, засноване на основама модерног сестринства, а у складу са Конвенцијом о правима деце.			
Исход предмета			
Након положеног испита студенти су обучени да,поштујући принципе здравствене неге по процесу:			
- пруже прву негу новорођенчету,праће виталне функције,спроводе негу у инкубатору и ев.фототерапију,примењују аспирацију,оксигенотерапију,инхалацију,припремају инфузије и одржавају венску линију,удају савете мајкама о предостима дојења,о нези пупчане ране,нези чула,заштити од инфекција,имунизацији.			
-да изврше пријем на одељење, ев.премештање и отпуштање пацијената,уз вођење потребне документације			
.да поштују правила рада у асептичним условима,примењују хигијенско.дијететске мере			
-узимају материјал за лаб. Анализе, примењују ординирану терапију,уоче ев. Компликације,			
-учествују у тимском раду у специфичним дијагностичко-терапијским захватима(Екг,лумбална пункција,пласирање сонде ,пласирање катетера, трансфузија,инфузије,нега цвк,контрола венске линије			
-да у односу према пацијентима показује емпатију,стрпљење,љубазност,разумевање,даје савете			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
Студенти усвајају теоријска знања о принципима здравствене неге деце од рођења до адолесцентног доба,оболелих од различитих оболења, а примењујући постулате здравствене неге по процесу			
<u>Практична настава.</u>			
СТИЦАЊЕ ВЕШТИНА И ОВЛАДАВАЊЕ ТЕХНИКАМА ЗА РАД ПО ПРИНЦИПИМА МОДЕРНОГ СЕСТРИНСТВА, НА СВИМ НИВОИМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ, У СВИМ ПЕДИЈАТРИЈСКИМ ЈЕДИНИЦАМА.			
<u>Литература:</u>			
Основна:			
Marinković, Lj. (2007). Zdravstvena nega u pedijatriji. Beograd: Primal.			
Допунска:			
Група аутора: Примарна здравствена заштита мајке и детета, Центар за континуирану медицинску едукацију Медицинског факултета у Београду, УНИЦЕФ-Београдска канцеларија,2000.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава:	
60 (2+2)	30	30	
Остали часови: 60			
Методe извођења наставе			
Предавања; Презентације (.ппт.); Консултације; Интерактивне методе; Рад у великим и малим групама; Демонстрације- практични прикази метода и техника функционалне дијагностике и терапије; Практични приказ случајева;			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	15	Практични испит	20
практична настава	15	Усмени испит	30
семинарски рад	20		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ПРИМАРНОЈ ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ			
Наставник: Гордана С. Арсић Комљеновић			
Сарадник: Стефан Д. Микић, Милијана Т. Петровић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета: Да се студенти упознају са системом и организацијом примарне здравствене заштите. Преванцији и раном откривању обољења, као и рад на превенцији и упознавање са ризико факторима. Стицање знања, вештина и професионалних ставова неопходних за извршавање радних задатака у професионалној пракси и преношење одговарајућих знања у настави ЗН у ПЗЗ. Упознавање студената са специфичностима здравствене неге у примарној здравственој заштити и породици. Организација примарне здравствене заштите и кућног лечења и неге. Улога превентивног и тимског рада у примарној здравственој заштити и породичној медицини.			
Исход предмета: Оспособљавање студената за самосталан рад и/или у тимском раду и да спроводи сложене задатке у унапређењу и промоцији здравља и здравствено васпитном раду у примарној здравственој заштити Оспособљавање студената са специфичностима здравствене неге у примарној здравственој заштити и породици. Организација примарне здравствене заштите и кућног лечења и неге.			
Литература: Здравствена нега у примарној здравственој заштити, Бојковић Н., Београд 2002.			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Остали часови: 60			
Методе извођења наставе: Предавања, видео презентације, консултације, тестови, семинарски радови			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
практична настава	20		
семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ПАЛИЈАТИВНО ЗБРИЊАВАЊЕ			
Наставник: Зорица Ж. Којић			
Сарадник: Томиславка Д. Тодоровић, Невена Ђ. Вучићевић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Увођење студената у философију и праксу палијативног збрињавања и развој знања, вештина и ставова потребних за делотворно и саосећајно учешће у пружању палијативног збрињавања.			
Исход предмета			
Након овог предмета студенти ће бити у стању да:			
Јасно дефинишу кључне вредности у палијативном збрињавању, укључујући квалитет живота и да разумеју ставове друштва према табуима као што су смрт и умирање.			
Објасне нове смернице за развој палијативног збрињавања у нашој земљи			
Демонстрирају вештину давања инструкција пацијенту о лековима које тренутно узима.			
познају сновне принципе палијативног збрињавања деце и специфичности рада са родитељима оболеле деце			
пруже подршку пацијенту и његовој породици и предвиде могуће проблеме и обезбеде збрињавање које је у складу са културолошким потребама пацијента током болести и непосредно након његове смрти, али и одговарајући на потребе ожалашћених чланова породице, уколико је потребно / примерено.			
Препознају утицај тешке болести на све чланове породице, као и евентуалне социјалне последице.			
Дискутују о улогама различитих чланова тима и буду у стању да дефинишу сопствени јединствени допринос тиму за палијативно збрињавање.			
Демонстрирају разумевање кључних етичких изазова која могу утицати на палијативно збрињавање пацијента и његове породице.			
Размишљају о сопственим погледима на живот и неопходности одржавања самопоштовања, као и поштовања других.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Дефиниција палијативног збрињавања. Основни принципи палијативног збрињавања.			
Историјски развој палијативног збрињавања. Однос између живота и смрти.			
Пројекат Европске Уније о палијативном збрињавању. Стратегија Министарства здравља за развој палијативног збрињавања у Србији.			
Актуелна ситуација у Србији. Национална стратегија - Србија против рака.			
Палијативно збрињавање деце.			
Тимски рад у палијативном збрињавању. Рад у интердисциплинарном тиму. Стрес у палијативном збрињавању.			
Психосоцијална подршка оболелима и породици.			
Етичке дилеме. Самосвест и брига о себи.			
Губитак драге особе, туговање, ожалашћеност.			
Духовност и утицај тешке болести. Психосоцијални утицај тешке болести.			
Едукација пацијента и породице у оквиру палијативног збрињавања.			
<i>Практична настава.</i>			
Практична обрада поглавља кроз предавања, консултације, тестове и семинарске радове.			
У оквиру праксе предмета студентима ће бити дати специфични задаци – везани за конкретне случајеве.			
Литература:			
1. Палијативна медицина , приручник за студенте медицине. Ј Доуниг, Н. Милићевић. Медицински факултет Универзитета у Београду. Београд 2012.			
2. Палијативно збрињавање деце , приручник за студенте медицине. Ј Доуниг, Н. Милићевић. Медицински факултет Универзитета у Београду. Београд 2012.			
3. Смернице за клиничку праксу у палијативном збрињавању , приручник за студенте медицине. Ј Доуниг, Н. Милићевић. Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. Beograd 2012.			
4. Textbook of Palliative Nursing . Betty R. Ferrell, Nessa Coyle, Editors. Second Edition. OXFORD UNIVERSITY PRESS, 2006.			
Број часова активне наставе: 45 (1+2)	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30	
Остали часови: 40			
Методe извођења наставe			
Теоријска настава – усмено излагање, видео powerpoint презентација, дискусија			
Практична настава – вежбе, приказ пацијента, демонстрација вештина, семинарски радови, усвајање вештина, дискусија.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
Активност у току предавања	10	Усмени испит	50
Активност у току вежби	30		
Семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета ЗДРАВСТВЕНА НЕГА ДЕТЕТА У ИНТЕНЗИВНОЈ НЕЗИ			
Наставник: Војислав Д. Лекић		Сарадник: Дијана В.Оташевић	
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4		Услов: нема	
Циљ предмета			
Циљ предмета је да студентима омогући стицање теоријских и практичних знања и вештина о посебним поступцима, којима се, у специјално организованим и посебно опремљеним одељењима (јединицама интензивне неге), омогућава збрињавање деце свих узраста са потенцијалним, или присутним поремећајима виталних функција.			
Исход предмета: Након положеног испита студенти ће бити способни да:			
-адекватно реагују у хитним стањима, препознају поремећај виталних функција, губитак свести, присуство страног тела у дисајним органима, препознају акутно хируршко оболење или повреду,			
-провode мере хитне кардио-пулмоналне реанимације, применом вештачког дисања и Амбу балона, учествују у интубирању, употреби дефибрилатора, успостављању венске линије, постављању катетера, постављању сонде, транспорту и преносу, или премештању пацијента			
- сповode мере неге пацијената по процесу здравствене неге			
-поштују правила рада у асептичним условима			
-прате виталне функције, уочавају иступања од референтних вредности и бележе предвиђене параметре			
-спровode терапијске мере, по налогу; учествују у тимском раду у специфичним дијагностичко-терапијским захватима (лумбална пункција, трансфузија, пункција коштане сржи...)			
-узимају материјал за лабораторијске анализе, поштујући правила руковања истим			
-надгледају рад апарата на одељењу интензивне неге (вештачки вентилатори)			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
У оквиру теоријске наставе биће обрађене следеће тематске јединице: развој и значај педијатријске интензивне неге: акутна респираторна инсуфицијенција; акутна циркулаторна инсуфицијенција; кардиопулмонална реанимација; опекотине; несрећни случајеви и тровања у дечјем узрасту; уједи артропода и инсеката; утопљење; повреде струјом; поступци код злостављаног детета.			
<u>Практична настава.</u>			
На одељењу интензивне неге: упознавање са најсавременијом опремом и апаратуром; увежбавање вештина уобичајених за рад у овим организационим јединицама (тоалета дисајних путева, нега у инкубатору, торакална дренажа, гастрична сукција, ексангвиотрансфузија, перитонеална дијализа, парцијална, или тотална парентерална исхрана...)			
Литература:			
Marinković, Lj. (2007). Zdravstvena nega u pedijatriji. Beograd: Primal.			
Filipović, M. (2013). Zdravstvena nega u vanrednim prilikama. Priština: Medicinski fakultet.			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
45 (1+2)			
Остали часови: 40			
Методe извођења наставе			
Предавања, приказ случаја, демонстрација, интерактивне методе, семинарски рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	20	Практични испит	20
практична настава	20	Усмени испит	30
семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ГЕРИЈАТРИЈИ			
Наставник: Александар Ј. Давидовић Сарадници: Томиславка Д. Тодоровић, Биљана М. Јаковљевић			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета: Стицање знања и вештина које су потребне за рад са популацијом старих особа; стицање знања и вештина за процену стања гериятријског болесника; постављање сестринске дијагнозе; планирање и реализација здравствене неге у гериятрији Циљ је омогућити студентима да упознају, науче и усвоје горе наведено.			
Исход предмета: Студент ће бити оспособљен: објаснити особине, начела и основне теорије здравствене неге старих особа; објаснити утицај физиолошких, психолошких и социјалних фактора у старости на свакодневне активности и здравствено стање старих особа; проценити здравствено стање, понашање, емоционални и когнитивни статус гериятријских болесника (витални знаци, опште стање болесника, телесне излучевине, способност задовољавања основних људских потреба); набројати хроничне болести и стања у старости везане уз различите органске системе; објаснити чиниоце који доприносе акутној и хроничној ометености старих; утврдити потребе, планирати и учествовати у спровођењу здравствене неге и процесу дијагностиковања, лечења и рехабилитације као члан тима; самостално евалуирати резултате спроведених сестринских интервенција; спроводити основне принципе палијативне неге; обављати здравствену негу старих особа у кућним условима, у здравственим установама (дом здравља, болница и др.), у установама социјалне заштите (геронтолошки центри, домови за старе и др.); објаснити поступке едукације старих особа и чланова породице; обављати промоцију здравља намењену популацији старих особа; документовати сестринску негу .			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u> Процес здравствене неге код гериятријских болесника, здравствена нега код најчешћих интернистичких и хируршких обољења карактеристичних за гериятријске болеснике; улога сестре у превенцији ових обољења, терапијском третману и рехабилитацији. Увод у здравствену негу старих; историјски развој здравствене неге у гериятрији; заједничка обележја здравствене неге у старој популацији; принципи неге пацијената у гериятрији; садржај и опис категорија одговорности здравствене неге; социјалне потребе и улога старих особа; стање и проблеми старог становништва у нашој земљи; стереотипи о старењу (предрасуде, дискриминације); препознавање проблема старих особа; промене у старости и теорије старења; здравствена заштита старих и квалитет живота; старење у породичном окружењу; старење у институционалном окружењу; улога медицинске сестре у здравственој заштити старих; етички аспекти неге у гериятрији; старење становништва и здравствена заштита (превенција, терапија и рехабилитација у гериятрији); превенција у гериятрији (примарна, секундарна и терцијарна превенција); образовање, различити путеви старења (учење, памћење); исхрана и здравље старих људи; физичка активност у старости; рад, организација радног и слободног времена; мотивација и промене у старости; страх од смрти код старих особа; интелектуални развој и интелектуално пропадање; стрес и суочавање са стресом код старих; имуни систем у старости; хипотермија и хипертермија код старих особа; третман старе особе у хоспиталним условима; интернистичка обољења у гериятрији (поремећаји унутрашњих органа и система, обољења кардиоваскуларног система, метаболички и ендокрини проблеми, дигестивне болести); хируршка обољења у гериятрији; падови код старих особа; медицинска и психосоцијална рехабилитација старих.			
<u>Практична настава.</u> <i>Практична настава садржајно прати теоријску.</i> Практична обрада поглавља карактеристичних за гериятријске болеснике, предавања, консултације, колоквијуми, тестови и семинарски радови. Упознавање студената са наставном базом; упознавање студената са програмом, начином обављања вежби и обавезама за време наставе; упознавање са структуром и организацијом рада здравствених установа у односу на старе особе; идентификација потреба, симптома и знака оболелих; планирање обима здравствене неге; контрола виталних функција, контрола излучевина, апликација лекова старим особама; примена здравствене неге у хитним стањима; збрињавање витално угрожене старе особе; учешће сестре у визитама и консултативним састанцима; тимски приступ старој особи.			
Литература <i>Основна литература:</i> Здравствена нега у гериятрији, Кулић Ј., Висока медицинска школа струковних студија „М.Миланковић“, Београд 2011. <i>Препоручена допунска литература:</i> Bošković, S. (2014). Zdravstvena nega u internoj medicini. Beograd: Visoka zdravstvena škola strukovnih studija.			
Број часова активне наставе: 75 (3+2)	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Остали часови: 60			
Методе извођења наставе Предавања, приказ случаја, демонстрација, интерактивне методе, семинарски рад, стручна пракса			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	Практични испит	20
практична настава	20	Усмени испит	40
семинарски рад	10		

Студијски програм: Струковна медицинска сестра- техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА У СЕСТРИНСТВУ			
Наставник: Гордана С. Арсић Комљеновић			
Сарадници: Јелена М. Лаковић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 3			
Циљ предмета: Савладавање основних принципа методологије истраживања и стицање вештина потребних за израду стручних пројеката. Изучавање метода и начина стручно-научног сазнања, односно улоге теорије методологије у планирању и изради стручно-научних истраживања. Оспособљавање за практичну примену одређених метода у научно-истраживачком, као и у стручном раду у разним областима здравствене неге.			
Исход предмета: Студенти ће бити оспособљени за самостални истраживачки рад, за уочавање проблема и постављање проблемског оквира као и конкретних предмета и метода истраживања, за презентацију и публикавање стручно-научних информација, писање стручних пројеката, валоризацију и евалуацију сопствених и других истраживања.			
Садржај предмета:			
<u>Теоријска настава</u>			
Општи појмови науке и научне методе. Карактеристике и поделе истраживања. Етика истраживачког рада. Биомедицинска истраживања. Епидемиолошке студије (дескриптивне, аналитичке, експерименталне студије). Дизајн и терминологија клиничког испитивања. Рехабилитација заснована на доказима. Класификација научног рада, врсте научних радова, чланци блиски научним. Иновације у рехабилитацији. Извори информација, проналажење информација (доказа), претраживање база података, претраживање интернета. Писање научног / стручног рада. Цитирање литературе у научног/стручном раду. Техничка припрема научног / стручног рада. Техничка припрема завршног рада. Основни елементи завршног рада. Израда завршног рада. Презентација стручног рада.			
<u>Практична настава</u>			
Обрада предходно поменутих поглавља. Примена различитих метода кроз облике симулације и конкретног извођења одређених поступака и процедура у истраживачком раду и решавању проблема. Студенти спроводе анкете, интервјуе, студије случаја и др. Анализа релевантних стручних пројеката. Анализа студентских стручних пројеката који предствљају припрему за израду завршног рада. Увежбавање правила писања истраживачког рада.			
Литература:			
Рејчић, В. (1995). Metodologija empirijskog naučnog istraživanja. Beograd: Defektološki fakultet.			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе			
Предавања, презентације, аудио визуелне вежбе, семинарски рад, истраживачки прилози (сваки студент изабира одређени метод, кога елаборира и примењује на одређеном узорку или студији случаја) и др.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	Писмени испит	50
практична настава	10		
нацрт	30		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....)			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета ЗДРАВСТВЕНА НЕГА ОНКОЛОШКИХ БОЛЕСНИКА			
Наставник: Зорица Ж. Којић			
Сарадници: Томиславка Д. Тодоровић, Невена Ђ. Вучићевић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ 4			
Циљ предмета			
СТИЦАЊЕ НЕОПХОДНИХ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ ОНКОЛОШКИХ БОЛЕСНИКА И ПРИМЕНА ПРОЦЕСА ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ У ОНКОЛОГИЈИ.			
Исход предмета			
Оспособљавање студената за спровођење здравствене неге онколошких болесника. Након овог предмета студенти ће бити у стању да: Објасни појам малигне болести, познаје ћелијску основу њеног настанка и објасни појам онкологије. Овлада свеобухватним приступом онколошком болеснику, учи, прати и контролише најчешће тегобе код ових болесника, са посебним освртом на правилну исхрану, процену и контролу болова. Да негује болеснике у последњим сатима живота, саветује чланове породице и помаже им у фази туговања. Да познаје основне принципе неге деце оболеле од малигну болести и давања подршке родитељима. Да познаје и објасни основне етичке и правне дилеме у онкологији. Да превентивно ради са становништвом у превенцији малигну болести.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
1. Дефиниција ПАЛИЈАТИВНЕ НЕГЕ. Дефиниција малигне болести/рак - како настаје, које су карактеристике, врсте. Разлика између малигну и доброћудног тумора. Поремећаји деобе ћелија/митоза - узрок настанка малигне болести на ћелијском нивоу.			
2. Појам ОНКОЛОГИЈА, чиме се бави ова медицинска област? Уобичајене методе дијагностике и лечења у онкологији. Онколошки болесник - дефиниција. Малигни тумори у Србији, статистика, најчешћи тумори код мушкараца и жена. Разлике између куративне и палијативне медицине у збрињавању онколошког болесника. 7. Организација/облици палијативне неге и тимски рад у збрињавању онколошких болесника. Проблеми у развоју палијативне неге у Србији			
3. Свеобухватни приступ - преглед и процена онколошког болесника. Циљ прегледа, разлика у односу на традиционални преглед у куративној медицини. Психосоцијална подршка онколошком болеснику и његовој породици.			
4. Најчешће тегобе/симптоми код онколошких болесника. Специфичности исхране, улога медицинског техничара у исхрани онколошког болесника. Сувоћа уста и бол у устима код онколошких болесника, хронична мучнина и повраћање, отежано гутање и шуцање, опстипација и дијареја, цревна опструкција, пласирање назогастричне сонде, циљ, начин пласирања, одржавање, губитак апетита (анорексија) и тешка потхрањеност (кахексија) код онколошких болесника. Улога медицинског техничара у откривању и контроли ових симптома. Респираторне тегобе (кашаљ, диспноја и стридор), промене на кожи (ране, пруритус, лимфедем), неуролошки симптоми (слабост, конвулзије, миопатија), уролошки симптоми (инконтиненција и ретенција урина, хематурија, фистуле), психичке тегобе (узнемиреност, прилагођавање, депресија, анксиозност, делиријум) код онколошких болесника. Терминална слабост јетре и бубрега код онколошких пацијената. Улога медицинског техничара у откривању и контроли ових симптома.			
5. Процена бола (врста, могући узрок, интензитет) код онколошког болесника. Класификација бола и основни принципи лечења бола у онкологији. Улога медицинског техничара у откривању и контроли ових симптома. Нежељена дејства морфина и других опиоида, могуће компликације и опасност по пацијента.			
6. Хитна стања у онкологији - јак бол, крварење, изненадна парализа, тешка инфекција (сепса). Улога медицинског техничара у откривању и контроли ових симптома. Кардиопулмонална реанимација у онкологији, упуства пацијената дата унапред.			
7. Циљеви збрињавања онколошких пацијената у последњим часовима живота - разговор о скорој смрти, знаци и симптоми скоре смрти, припрема породице. Губитак вољене особе - туговање - подршка ожалостњенима.			
8. Збрињавање деце оболеле од онколошких болести.			
9. Етика у онкологији - основни тички принципи, саопштавање истине, информисани пристанак, инструкције. Правна питања - медицински асистирано самоубиство, еутаназија, узалудно лечење, прекид и ускраћивање лечења.			
10. Карцином плућа - дијагностика, лечење и превенција. Рак колоне и ректума - дијагностика, лечење и превенција. Карцином грлћа материце и оваријума - дијагностика, лечење и превенција. Превенција малигну болести.			
<i>Практична настава.</i>			
Практична обрада поглавља кроз предавања, консултације, колоквијуме, тестове и семинарске радове.			
Литература:			
1. Смернице за клиничку праксу у палијативном збрињавању приручник за студенте медицине. J Downing, N. Milićević. Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. Beograd 2012.			
2. ПАЛИЈАТИВНО ЗБРИЊАВАЊЕ ОНКОЛОШКИХ БОЛЕСНИКА Национални водич за лекаре у примарној здравственој заштити, Новембар, 2004.			
3. Textbook of Palliative Nursing , Betty R. Ferrell, Nessa Coyle, Editors. Second Edition. OXFORD UNIVERSITY PRESS, 2006.			
Број часова активне наставе: 75 (3+2)		Теоријска настава: 45	
		Практична настава: 30	
Остали часови: 60			
Методe извођења наставе			
Теоријска настава усмено излагање, видео повер поинт презентација, дискусија			
Практична настава вежбе, приказ пацијента, демонстрација вештина, семинарски радови, усвајање вештина, дискусија.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	Усмени испит	50
практична настава	30		
семинарски рад	10		

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА БОЛА			
Наставник: Никола М.Петровић, Тања Ј.Иланковић			
Сарадници: Санда З.Станковић, Бејан Р. Шаћири			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ : 4			
Циљ предмета			
Циљеви предмета су да студенти усвоје интегрални, мултидисциплинарни приступ у процени и третману бола, заснован на биопсихосоцијалном моделу бола, да науче принципе свеобухватне процене бола и утицаја бола на квалитет живота, могуће психолошке реакције на бол и конкретне психолошке технике процене и третмана бола. Затим, циљеви су и да студенти науче да препознају препреке ефикасном третирању бола, као и које варијабле утичу на перцепцију и одговор на бол, да науче улогу психолошких и социокултурних фактора у различитим болним стањима и болним синдромима, да разумеју хронични бол, да увиде важност интервенција у актуној фази да би се спречило хроничитет, да науче да препознају искривљена уверења о болу како код појединца тако и у друштву и да их оспоравају. Такође, циљ је и да студенти науче важност психолошких варијабли у третману - самоефикасност, самопоштовање, едукација пацијента и породице, принципе сарадње са другим професијама, итд.			
Исход предмета			
Исход предмета је да студенти науче да примене актуелна знања из психологије на све аспекте процене, неге и третмана пацијената који трпе бол, базирана на тренутно важећим дефиницијама, теоријама бола и изворима научних доказа.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
Обухвата предмет, циљеве, задатке, дефиниције и методолошки оквир савремених истраживања предмета психологије бола; биопсихосоцијални модел бола; основну поделу бола; релације бола и свесности; фантомске болове; психолошке методе и технике за процену бола; психолошке технике за руковођење/усмеравање бола; когнитивно - бихејвиоралну терапију бола; бол код деце; хроничне болове; бол код специфичних група болесника; неосетљивост на бол и превентивне мере и едукацију.			
<u>Практична настава.</u>			
Подразумева разматрање приказа пацијената и увежбавање психолошких вештина и процедура дијагностике и терапије бола.			
Литература:			
Berger, D. (1997). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Beograd: Društvo psihologa Srbije.			
Jovanović, J. (2006). <i>Terapija bola</i> . Beograd. Elit – Medica.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
45 (2+1)			
Методe извођења наставе : предавања, вежбе, презентације, интерактивни рад и дискусионе и радне групе за решавање задатака, вежбање техника релаксације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
похађање и активност у току предавања	20	писмени испит	60
практична настава	15		
приказ случаја	5		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен			
Назив предмета: ИНФОРМАТИКА СА СТАТИСТИКОМ У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: Срећко Т. Потих			
Сарадник: Милош З. Тошић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Циљ предмета: Усавршавање струковне сестре за примену здравствено статистичке и информационе технологије у здравству. Усавршавање основних сестринских знања и вештина у области здравствено статистичке и информационе технологије у здравству. Стицање знања и вештина о савременим стремљењима у здравствено статистичким и информационим технологијама у здравству. Овладавање сестринским процедурама, неопходним у здравствено статистичким и информационим технологијама у здравству. Усавршавање вештина неопходних за здравствено статистичке и информационе технологије у здравству. Оспособљавање сестара за вођење одговарајуће документације у вези здравствено статистичких и информационих технологија у здравству. Оспособљавање сестара за истраживања у сестринству у области здравства, коришћењем здравствено статистичке и информационе технологије.			
Исход предмета: Студент је оспособљен за извођење одређених процедура здравствено статистичке и информационе технологије. Студент је оспособљен да прати проблематику здравствено статистичке и информационе технологије и правовремено даје одговарајуће предлоге. Студент је оспособљен да води терапеутску документацију у вези здравствено статистичке и информационе технологије. Студент је оспособљен да, заједно са осталим члановима тима, спроводи методе здравствено статистичке и информационе технологије у здравству. Студент је оспособљен да врши истраживања коришћењем здравствено статистичке и информационе технологије у здравству.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
Здравствено статистички систем, Евиденције у здравству, Медицинска документација, Здравствено статистички извештаји, Извори података, Информациони системи, Здравствени информациони систем, Пројектовање информационих система, Базе података, датотеке, апликације, Обрада података, Дескриптивна статистика, Аналитичка статистика, Писани стручни радови.			
<u>Практична настава</u>			
Рад у малим групама, вежбање на рачунарима.			
Литература:			
Јањанин М. и сар: Основи здравствене статистике. Стоматолошки факултет, Универзитет у Београду, 2003. Milan Milosavljević, Mladen Veinović, Gojko Grubor (2009) Информатика. Београд: Универзитет Сингидунум.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе			
Наставничково излагање, Power point презентација, повезивање теорије са примерима из праксе, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова и доласка на консултације (наставници доступни једном седмично у току семестра).			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	Усмени испит	60
практична настава	10		
семинарски рад	10		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....)			

Студијски програм : Струковна медицинска сестра-техничар	
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први степен	
Назив предмета: КЛИНИЧКА ЛЕТЊА СТРУЧНА ПРАКСА 3	
Наставници и сарадници задужени за организацију стручне праксе Војислав Д. Лекић, Зорица Ж. Којић, Александар Ј. Давидовић, Томиславка Д. Тодоровић, Дијана В. Оташевић, Милијана Т. Петровић	
Број ЕСПБ: 6	
Услов: Одслушани предмети треће године	
Циљ Циљ стручне праксе је усвајање и самостално извођење сестринских вештина. Струковна медицинска сестра ће у оквиру стручне праксе овладати вештинама јединствене сестринске праксе, радити на пословима примене терапије у хирушким и интернистичким дисциплинама, примене процеса здравствене неге, вођењу сестринске документације. Учествоваће у раду здравственог тима на разним нивоима здравствене заштите.	
Очекивани исходи Струковна медицинска сестра ће након обављене стручне праксе имати усвојена знања и вештине да ради по начелима јединствене сестринске праксе, да примењује процес здравствене неге и води сестринску документацију. Улога у здравственом тиму на разним нивоима здравствене заштите биће праћење здравственог стања болесника и животно угрожених особа, моћи ће да процени потребе за едукацијом, примени начела и технике подучавања појединаца, породице и заједнице.	
Садржај стручне праксе	
Здравствена нега у педијатрији	200
Здравствена нега у примарној здравственој заштити	200
Здравствена нега у геријатрији	100
Здравствена нега онколошких болесника	100
Број часова, ако је специфицирано	600
Методе извођења Методе извођења су проблемска настава, дискусија, демонстрација. Увежбавање вештина кроз практичан рад у непосредном контакту с болесником под надзором, кроз рад у групи, рад у пару и самосталан рад.	
Оцена: Студент добија у школи упут за обављање клиничке праксе, са којим се јавља у одговарајућу здравствену установу где ће је обавити. По завршетку стручне праксе студент предаје наставнику задуженом за реализацију стручне праксе дневник стручне праксе са описом активности које је обављао током трајања стручне праксе, односно потврду да је пракса обављена. Наставник својим потписом у индексу верификује да је студент успешно обавио стручну праксу уз стицање одговарајућег броја ЕСПБ, што омогућује студенту да уз остале потписе овери одговарајући семестар.	

Студијски програм: Струковна медицинска сестра-техничар
Врста и ниво студија: Основне струковне студије, први ниво
ЗАВРШНИ РАД
Број ЕСПБ: 12
Услов: одслушана настава, положени испити, обављена клиничка пракса.
Циљеви завршног рада: Радећи завршни рад студент се оспособљава да учествује у истраживачком раду, да се упознаје са методологијом истраживања у области здравствене неге у сестринству, да се оспособи да обрађује податке из документације и шире, да адекватно презентује резултате, доноси закључке у области коју истражује, и на основу тога валоризује свој рад, предлаже мере и унапређује област сестринства.
Очекивани исходи: Оспособљавање студената да индивидуално и тимски учествују у свим облицима истраживачког рада у области сестринства.
Општи садржаји: Завршни рад представља истраживачки рад студента у коме се он упознаје са методологијом истраживања у области здравствене неге у сестринству. Завршни рад се ради из стучно апликативних предмета и односи се на истраживања у области здравствене неге на свим нивоима здравствене заштите (примарни, секундарни и терцијарни) и на свим нивоима имплементације здравствене неге (у области превентиве, лечења, рехабилитација болесника). Истраживања се спроводе у области функција и компетенција струковних медицинских сестара. Након обављеног истраживања студент припрема завршни рад у форми која садржи следећа поглавља: увод, циљеви, методе истраживања, резултати и дискусија, закључак са предлогом мера и литература.
Методe извођења: У припремним разговорима са наставником - ментором, студент дефинише тему свог истраживања, договара се око дизајна истраживања и добија упутства за прибављање неопходне литературе. Потом, у сарадњи са ментором изводи испитивања, сакупља резултате и статистички их обрађује. У завршном делу рада, код израде дискусије и доношења закључака, консултује се са ментором. На крају студент усмено брани завршни рад пред трочланом комисијом.
Оцена (максимални број поена 100)
Максимална дужна 1 страница А4 формата
Завршни рад ако постоји мора обавезно бити представљена у књизи предмета